

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 fillér).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A közérdek munkásai.

Budapest, október 23.

(v.) A világ legszerencsétlenebb teremtese, az uri proletár, magyar földön tenyészik. És maga a magyar állam a tenyésztője. Ezt a közrésztvére méltó társadalmi réteget az állam tisztviselői alkotják. Miveltés és foglalkozás dolgában urieberek, életsorsukra nézve a nyomorúsággal reménytelenül küzdő proletárok. Ők végzik e nemzet politikai és szellemi közmunkáját, ami bizonyára uri hivatás. De testük a munkának, lelkük a felelősségnek és a megélhetés gondjának kegyetlen mértékkel mért sulya alatt görnyed, ami bizony koldusabb sors a koldusénál is. Ez a társadalmi réteg egy idő óta immár elviselhetetlennek érezte az osztályrészeül jutott keserű végzetet. Inségének mélységeiből felharsant kiáltó szava, mely annyi önfeláldozásért s ernyedetlen, becsületlen munkáért cserébe emberhez méltó sorsot követelt a nemzet igazságszeretétől s az állam méltányosságától. Most, hogy e mozgalom gyümölcsei immár megértek, igazságtalan volna elhallgatni, hogy véges-végig a komoly önérték s a férfias méltóság újrainhaladt. Azokban a szövegekben, amelyekkel derék tisztviselőink a közlekiismeretet ostromolták, nem volt sem forradalmi féktelenség, sem férfiatlan nyafogás. Önértékkel és céltudatosan csak a jussukat követelték a tisztviselők. Még odáig sem mentek, hogy munkájuk igazságos ellenértékét kívánták volna. Annnyit kértek mindössze, hogy az állam szaktitsón valahára a rajtuk elkövetett munkauzsora rendszerével. E rengeteg tisztességtudással és mégis következetes eréllyel folytatott mozgalom eredménye jelentkezett a

pénzügyminiszteri expozénak a fizetésrendezésekre vonatkozó fejezetében.

Paradoxont mondunk: a tisztviselők nem kaptak *eleget*, de *sokat* kaptak. Abba nem lehetett bele a kormány, hogy a legalsóbb fizetési osztályt 1600 koronával állapítsa meg s ilyen mértékben vigye végig az egész vonalon a javítást. De tagadhatatlan, hogy az 1400 koronás fizetési minimum is nagy haladást és tetemes javítást képvisel. Abszolút mértékkel mérve, a világért sem mondanók kielégítőnek ezt a szabályozást. S beismerjük készségesen, hogy ez a minimum sem állítja helyre az igazságos arányt a követelt munka és az adott bér között. De maguk a tisztviselők sem fogják tagadni, hogy e javításnak relatív értéke jelentékeny és öröndetes. Enyhíti a mindennapos gondok terhét, csökkenti az uri nyomorúságot, a multhoz képest kedvezőbb megélhetést biztosít s mindezeket kívül nyújt egy erkölcsi elismerést és a jövőre nézvést egy biztató ígéretet. Amennyire mi a magyar tisztviselői kart ismerjük, talán még a megélhetés gondjainál is jobban fáj neki az állam részéről való elhanyagoltatásban az *erkölcsi* momentum. Látott itt egy államháztartást, amelynek keretei évről-évre jobban szélesedtek ki s amelyből telt katonaságra, hadihajókra, vasutakra, szobrokra, pompázatos középületekre, szóval mindenre, csak arra az egyre nem, hogy megbecsüljék azt a munkát, amelyet a közhivatalnok az állami és nemzeti élet haladása és szilárdítása érdekében hazafias becsüvgygyal és törhetetlen szorgalommal végeznek. Nem a mostoha sors bántotta őket, hanem az, hogy a magyar állam mostoha gyermekei voltak. Hát ez a mostani fizetésjavítás nemcsak pénz hoz nekik a konyhára, hanem benne a nemzet törvényhozása egytuttal cserkoszorut is nyújt át a tisztviselőknek polgári érdemeik

elismeréséül. S van ez első lépésben igenis egy erőteljes biztatás is. A tisztviselő-fizetések stagnálása a legkiáltóbb társadalmi igazságtalanság volt. Ebben a javításban pedig érvényesülni kezd ime egy szociális igazság. S a szociális igazságoknak olyan a természetük, hogy nehezen indulnak meg ugyan, de ha egyszer megindultak, a feleuton nem állnak meg. Tegnap azt mondta a pénzügyminiszter, hogy az 1600 koronás minimum a mostani javítással járó 18 milliónyi többkiadáson kívül még további 15 milliót követelt volna, ekkora terhet pedig az államháztartás ma nem bírta meg. De elbirhatja holnap, vagy holnapután. Ez a gazdasági válság, amelyet már évek óta nyögünk, nem tarthat végtére örökké. Majd csak felpeszűdül megint a nemzet gazdasági élete s a hét sorvány esztendő után lézsen ismét szőlő és lágý kenyér. Mihelyt jobbra fordul az ország sorsa, újra felszedi sátorfáját a tisztviselők szociális igazsága s megint utnak ered. S aztán meg sem áll a célpontig: a 1600 koronás fizetési minimumig.

Addig is egy igazságos reformmal teszi a kormány elviselhetőbbé a tisztviselők béketűrését. Ezt a reformot is bizonyára lelkes örömmel fogják az érdekelték fogadni. A magasabb fizetési fokozatokba ezentul nem protekcióval s nem az előtűk lévőkh által való kibőjtöltéssel fognak a tisztviselők bejutni, hanem automaticé. A szolgálati évek bizonyos mennyisége után mindenki feltétlenül előlép a magasabb fizetési fokozatba. Nem kell attól rettegnie, hogy valamely protekciós kollega elébe vág; sem azt nem kell lesnie, betegség, vagy nyugdíj révén mikor dől ki az előtte lévőkh valamelyike. Ki hány évet szolgál, a szerint fog a maga fizetési osztályán belül előlépni. Nagy megnyugvást

TÁRCA

Utszéi versek.

I.

Dialóg az éjben.

Ki gyűltl téged? —

Áz egész világ!

Mindenki gúnyol : . . a szívemre hág!

*

Szeretnek is? —

Egy volt! Egyszeretett!

Utánam járt : . . csökolta sebemet!

*

S gonosz bakóid vajjon mit csinálnak? . . .

— Mind boldogok! Örülnek a világnak!

*

És az az egy? . . .

Már porlad oda lenni!

Megölte hűtlen, átkozott szívem!

II.

Egy behorpadt síron.

Temetőben bolygok.

Leülök egy sírra.

Koszorúja ninosen.

Korhadosó fáján

Semmi sincs fölírva.

*

Ki pihenhet benne?

Nem tudom, nem sejttem.

Könnyeimet mégis

Erre a magányos

Pusztára ejtem! : : :

*

Lesz-e vándor, a ki

A síromra ül majd : : :

S lassan elborongva

Könnyet ejt poromra,

Ismeretlenül majd?

Abrányt Emlt.

Anna és Fenenna.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irtá: *Erdős Renée.*

A zsidó királyok története abban az időben kezdődik, midőn Héli bíróságának első esztendőjét élte és tart Szedeias királyságának tizenegyedik esztendőjéig. Összesen 568 évig. Világ teremtésének 2848. évtől 3416-ig.

Az első királyt Sámuel kente föl, aki küldetett Izraelnek és az ő népének bírójául. Az ő születése isteni sugallat folytán jött létre, aminek történetét alább vagyok elmondandó.

Egy Elkana nevű efratai levita feleséget vőn magának, még pedig kettőt, mit az isten az ő-szövségben a köz-szokás folytán megengedett, hogy nagyobb rossznak elejét vegye.

S ez, tekintve az akkori erkölcsi viszonyokat, igazán helyes és bölcs intézkedés vala.

Elkana egyik feleségét Fenennának hitták. Sugár, erős asszony, nagyszemű, sűrű haju, aki három rövid esztendő alatt három gyönyörű és egészséges fiut szült Elkanának. A másik feleségnek Anna volt a neve. Gyöngye, halvány, selymeshaju, lilomszáltermetű asszony, kissé fé-

lénk, kissé erélytelen, olyan mint egy gyermek. Neki, szegénynek nem voltak gyermekei, ami az akkori időben nagyobb szegény volt, mint most. És e miatt sokat sirt, éjjel-nappal. Imádkozott, kérte az Urat, de hiába. Évek multak és csak nem részesült az anyaság édes, gyötrelmes áldásában. Fenenna, a másik asszony e miatt sokszor érezette vele megvetését. Bosszantotta, bántotta mindenütt, ahol csak tehetett; szemére vetette meddőségét, mondván:

— Olyan vagy te, valamint a kalász, mely felnövekedik és nem hoz magot. Vagy mint a holt víz, melynek hulláma nem mozdul; bárkát nem hajt, fűvet nem táplál. Meredten fekszik medrében és nem vehetni hasznát. Mélyében nem terem gyöngy, se korall, csak lustán megfekszi az iszap. Ime, nézz engemet. Nem vagyok-e hasonlító a gyümölcsfához, mely tavaszra kelve virágba öltözik, nyaranta lombot hajt, őszre pedig gyümölcsöt kínálja? Bizony haszontalan a te léted itt a földön és nincs helyed az asszonyok között.

És amikor volt az áldozati nap: Elkana szétosztá az áldozat-eledel részeit fiait és leányait közt és Annának csak egy részt juttatott, mivelhogy gyermeke nem volt. És ezt átnyújtotta szomorúan, reszkető kézzel és elfogódott szívvel. Némán, szemlesütve, mert Elkana Annát szeretett, Annát, a szép, szőke, halvány, gyermektelen nőt, aki karcu és leányos maradt és sohasem égett ki szemeiből a sóvárgás tüze és akinek ölelését magasztossá tette a forró, titkos, asszonyos vágyakozás.

És eljövén az idő, fölkerkedtek és elmentek Silóba, az Ur templomába, az ünnepnapok végett. És Fenenna egy percig sem szűnt meg bántalmazni Annát. Még a lakoma alatt is folyton sértegette. A szegény asszony mozdulatlanul ült, nem birt lenyelni egy falatot se, csak sirt.

kelt ez igen széles körökben. S nemcsak sok jogos keserűséget szüntet meg, hanem jótékonyan emeli a tisztviselői kar önértékét is. Az is helyes és üdvös reform, hogy a három legalsóbb fizetési osztályban a magasabb osztályba való előlépésnek elmaradása ezentul nem jelenti többé a reménytelen nyomorúgást; mert aki bármely okból nem jut a magasabb osztályba, azt időről-időre növekvő korpótlékkal kártalanítja majd az állam. A köztisztviselő tehát a szolgálati idő haladtával feltétlenül s igazságos mértékben előbbre jut.

Szívvel örülünk ennek az egész műveletnek. A tisztviselők mozgalmának kezdetől fogva lelkes és szívós szószólói voltunk. Azt vallottuk mindig, hogy a magyar állam immár nem elég szegény arra, hogy leghívebb munkáit megzsarolja s kiérdemelt munkabérei egy részét tőlük önkéntelen ajándékképp csikarja ki. Ez az igazságos ügy immár kivívta első diadalát. Ritkán szavazott meg a parlament szivesebben kiadást, mint ezf. S a közvélemény ritkán nyugodott bele örömeztőbb valamely közkiadásba, mint ebbe. Derék tisztviselőinket szeretettel üdvözljük sorsuknak e jelentős fordulópontjánál.

BELFÖLD

Szell Kálmán Rátóton. Szell Kálmán miniszterelnök tegnap este Rátóra utazott, ahol két napot fog tölteni.

A póttartalékosok behívása. Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter bécsi utazása politikai körökben érthető feltűnést kelt. Találgatják az okát és meg is találják, mert hiszen evidens, hogy csakis a póttartalékosok behívásáról szóló javaslat dolgában kellett Bécsbe utaznia. Miután a szabadalvúpartiban is életken nyilvánult az óhaj, hogy az idén csak éppen az elkerülhetetlenül szükséges kontingens hívassék be a póttartalékosokból, kétségtelen, hogy a honvédelmi miniszter a döntő körök hozzájárulását akarja megnyerni a javaslat mérsékléséhez. Sikerral járt-e Bécsben vagy sem: ma még nem lehet tudni. Minthogy azonban holnap délután a véderőbizottságnak megint ülése van, melyen báró Fejérváry Géza is meg fog jelenni, a bécsi ut eredménye holnap már ismeretes lesz. Szabadalvúpartú kö-

rökben jó reménységgel vannak a javaslat sorsa iránt.

Szász mentegtetés. A fővárosi lapoknak arra a jelentésére vonatkozólag, hogy a szász plébánosok megtagadták a tanfelügyelő által felvett jegyzőkönyv aláírását, mert a jegyzőkönyv magyar volt, egy nagyszabedű táviratunk szerint, szász oldalról azt jelentik, hogy a jegyzőkönyv aláírása körül egyáltalán nem merült fel nyelvkérdés, hanem a plébánosok azért tagadták meg az aláírást, mert az egyházi körök fellegása szerint, az eddigi törvényes gyakorlat a tanfelügyelőt csak ellenőrzésre és közzétett befolyásra jogosítja fel, a szóbantorgó jegyzőkönyv pedig egyes rendelkezést tartalmaz. Az ügyet különben a közoktatásügyi miniszter elő terjesztették döntés végett.

Egy horvát beszéd. Egy röpiratot osztogattak tegnap a képviselőházban. A röpirat magyar fordításban közli azt a beszédet, melyet Kovacevich István horvát képviselő és Zágrábmegeye volt főispánja mondott a horvát tartománygyűlésben. Ez érdemes politikus, aki a nemzeti párt egyik oszlopos tagja, történelmi alapokon fejtegeti, hogy Magyarország és Horvátország egységes és oszthatatlan állam és a horvát nemzetnek legfőbb érdeke, hogy a magyar nemzettel minél melegebb és bensőbb viszonyt ápoljon. A horvát tulzokat leekézelti és hangsúlyozza, hogy a horvátok csak a magyaroknak köszönhetik, ha horvát politikai lényüket megőrizhetik. — A horvát álmodozók és izgatók mellett a régi becsület és őszinte unionistát mutatja ez a beszéd. Tudták és tudtuk, hogy Kovacevich az őszinte unionisták között van, csak azt sajnáljuk, hogy kevesen vannak. És ha mi a horvát tulzások között alkalomadtán pálcát törünk, éppen azért tesszük, mert látjuk, hogy odalenn nagyon sok Kovacevich ekelne még s ritkán akadnak, akik a tulzokat úgy meglekéztessék, mint a volt zágrábi főispán.

KÜLFÖLD

Az angol-szomali háború. Alig végezte be Anglia a dél-afrikai háborút rengeteg vér-és pénzáldozattal, ismét egy véres s talán hosszú háború előtt áll. Hiába verte le Kitchener a mahdi hatalmát Omdurmannál, új háború lángja lobog a Szomali-földön, mely emberáldozatban talán többet fog követelni Anglia részéről még a boer háborúnál is. Mert azok a törzsek, melyekkel Anglia most harcban áll, a legbátrabb, legvérgőzösebb törzsei egész Kelet-Afrikának. Lelkesíti őket a harcra s tüzei a nagy gyűlölet, melyet az angolok ott az utóbbi husz év alatt maguk ellen főlédtek. Az eddigi angol vereségekről szóló hírek nagy rémületet keltettek Lon-

donban. Ugy az angol veszteségek nagysága, mint a tartalékok és erőstések hiánya további katasztrófákra nyújt kilátást, főképp ha tekintetbe vesszük azt, hogy a mollahhoz, eddigi sikerei után, mindenfelől tödülnek a harcias szomalik.

A harc színhelye, Eregó, egy napj járóföldnyire van Mudugtól, a dolbohantok földén. Ide menekült a bolondnak tartott mollah tavaly, mikor Swayne ezredes megverte, s itt készítette elő a mostani támadást. Azt mondja magáról, hogy természetfölötti hatalma van s csodák is tud művelni. Pease angol képviselő, ki alaposan átkutatta a szomalik földét, azt mondja, hogy a mollah éppen nem bolond, hiszen az ottani angol csapatok, akiknek egyszer már dolgot adott, nagyon jól ismerik. Pease azt hiszi, hogy most vagy 30-40 ezer embere van, még pedig azért, mert az angolok a hozzájuk hű törzseket nem védelmezték meg eléggé az ő káros befolyásától. E törzsek tőle való félelmükben mind hozzá fognak csatlakozni. A mollah első tisztje valami *Adejeszudi*, aki angol tolmács volt a Vörös-tenger mellékén s az Ozman Digma ellen vonuló angol expedíciót kísérte. Itt megismerkedett az angolok harcviselési módorával s azt most ellenük fordítja.

London, október 23.

A Reuter-ügynökség jelenti: Azok a levelek, amelyek szerint Szomáli-földön az angolok helyzete kedvezőtlen és a mollah Maxim-ágyukat vett el az angoloktól, koholtak. Egy londoni ügyvéd már be is ismerte, hogy ő koholta a leveleket. Célja az volt, hogy a boerpárti lapokat rászedje.

London, október 23.

A kormány tegnapi kelettel táviratot kapott Berberából, hogy *Swayne* ezredes hadereje visszavonult Bohotebe a nélkül, hogy megtámadták volna. A helyzet tehát kedvezőbb, de azért a pendabi ezrednek adott parancsot nem fogják visszavonni, mert meg kell várni a dolgok további fejlődését. A sebesültek gyógyulósáiban vannak. Az Adenből kirendelt segédszolgálatok ma Berberába érkeztek.

Az osztrák Befehrsrathból. Az osztrák képviselőház mai ülése sem folyt le botrány nélkül. Több, ránk nézve teljesen érdektelen ügy elintézése után a délelőtti tíz órakor összeült rosszalbizottság indítványára került tárgyalásra. A bizottság azt indítványozta, hogy a ház Berger képviselőnek rosszalását fejezze ki ama sérió kifejezésekkel, melyekkel tegnap a csehekkel illette. Amikor a bizottság jelentését felolvasták, Berger elkialtotta magát:

— A csehek viselkedésükkel megerősítették azt, amit tegnap kijelentettem róuk.

Fresl (cseh): Maga ordináré ember!

Hangok a nagynémeknél: Ez a cseh kultúra!

Fresl: Ti mégis ordináré emberek vagytok!

Stein: Bűzös bombákkal dobálódtak.

A ferje titkon hozzá ment, átölelte és a fülébe sugta:

— Anna, miért sírsz? Én lelmem miért keseregysz és miért nem eszel? Nem vagyok-e jobb nekéd, mint tíz fin?

Az ilyen beszédre a legszomorubb asszony is mosolyog. Anna is felvidult és miután evett és ivott, fölment az Ur templomába és imádkozott.

Sírt és zokogott, hogy a könnyei végigfolytak arcán és keserves vívadások között szólott az Urhoz:

— En Istenem, nézz roám keserves állapotomban és hallgasd meg én szívem panaszatát és lásd meg nyomorúságomat és gyötörődésemet, melyeknek miatta könnyeim folynak. Seregek ura, ha nézed szolgálód siralmát és rajta könyörülve neki fiat adsz: a te szolgálatodra nevelem és soha olló nem éri fejét.

Es ott maradt a templom hideg kővén, meghajtott fejjel, könyörögve, soká. És Héli, a pap, aki látta őt, de szavát nem hallotta, mert csak halkan, magában mondta el a szent fogadalmat: hozzátördült és megfeddette, mondván:

— Bor kábitott-e el téged, hogy itt állsz és viselkedésseddel sérted az Ur házat? Előbb ki-aludhattad volna mámorodat, mielőtt ide belépsz.

A szegény asszony rémulve emelkedett fel helyéről.

— De, uram, hogy gondolhatsz rólam ilyen? Nem ittam én bort, kábitált sem vagyok. De nagy fájdalom támadta meg az én lelmem és az Ur hallotta szavaimat. Csak a fájdalom vette el arcom színét és hangom erejét és susogva mondtam el könyörgésemet. Kérlek, ne gondolj fölfelem rosszat. En olyan szerencsétlen vagyok!

— Eredj bekévell — mondta neki a pap. Légy vidám és remélj. Az Isten meg fogja hallgatni kérésedet.

Es elment az asszony és vidáman ült lakomához és úgy érezte, hogy soha életében ilyen derült még nem volt. Irigykedés nélkül nézte vetélytársnőjét Fenennát és ennek karján a kisdedit, aki csupa erő és egészség volt.

— El az Ur! — gondolta magában és nem hagyja el azokat, akik hozzá fohászknak.

Es lakoma után eloltották a mécseket és széthúzták a sátor függőnyeit, hogy a hold bevilágítson.

A gyermekek sátraikba mentek és lefeküdtek aludni.

Elkana a szőnyegen feküdt és feje ott nyugodott Fenenna ölében, aki két fehér karját a nyaka köré fonva, suttogott vele mindenféle szerelmes dolgokról.

Elkana fölemelte fejtét és gyönyörködve nézte a hatalmas asszony szép fehér vállait, erő, csillogó karjait, nagy, fekete szeméit. A hajába fűzött gyöngyösr megoldódott és lecsuszott a keblére. A nő felnevetett. A hideg gyöngy csiklandozta. Ki akarta venni. De Elkana megfogta a kezét. Majd 6.

A sátor előtt hirtelen egy fehér árny suhant el. Majd megint visszért és belépett a sátorba.

— Anna — szólott Fenenna és egyszerre elborította a harag. — Mit keressz te itt? Eredj vissza a sátorodba. Nem látod-e, hogy urunk velem akar ma mulatni.

— Látom, mondta Anna és mosolygott úgy, mintha egy cseppet sem fájna neki a mellötzetes. — Nem is azért jöttem, hogy téled elesaljam. De a templomból jövet, a völgyben fiatal pásztorokat láttam, legettették juhaikat. Ott ültek a lankás domboldalon és sijaik valami különös fájó sírással szóltak. Ugy megkapott egyszerre. Azóta folyton rá gondolok. Nem tudom elfelejteni. Most azért jöttem, hogy elkerjem a háriád. Addsz csak! Megpróbálom, tudom-e azt a dalt?

— Itt van, vigyed — mondta neki Fenenna és szinte durván lökte felé a hangszert.

Anna lehajolt érte, szelíden, szó nélkül. Felémelte és kivitte a sátorból, a nélkül, hogy csak egy pillantást is vetett volna urára.

— Csókolj meg — mondta Fenenna és lehajolt Elkanához.

E percben sajtáságos bugó dallam csendült fel az éjszakába. Anna énekelt: „Eljött a gonosz ordas a hegyekből.“

— Várj csak! — mondta Elkana és lefejtette válláról Fenenna karjait.

„En kis gödlyém, fehér gödlyém, jaji!“

— Ne hallgass rá — mondta bosszusan Fenenna.

— Még sohasem hallottam énekelni. Ez az asszony ma énekel először — mondta Elkana.

„A szeme villog, fogai rémesen csattogók.“

— Eredj tőlem, — mondta Elkana és felkelt a szőnyegről és meredten figyelt.

— Te órá hallgatsz — panaszkodott Fenenna. — Te nem látod meg, hogy szeretlek.

— Hallgass, hallgass. Soha még ilyen szép dalt nem hallottam.

„Ki jön ótalmunkra és segedelünkre? Én kis gödlyém, fehér gödlyém, óh!“

Mint a villám rohant ki a sátorból Elkana. Anna ott ült egy iharla alatt; keze a hárfán szomorúan pengette le a dal utolsó sorát.

— En szőke asszonyom, én fehér báránym, itt vagyok, eljöttem —

Es kikapta kezéből a hárfát, a karjaiba vette a fehérearcú asszonyt és bevitte a sátorba...

Künn gyönyörűen ragyogtak a csillagok; a hold mindenüvé ezüstös sugarakat szórt. Olyan volt a föld, mintha egy véghetlen nagy ezüstkő ereszkedett volna rá.

S a szomszéd sátorban valaki sírt...

Tíz évvel később Anna gyoles efódot varrt a fiának Sámuelnek, gyönyörűt, fehéret, kivarnta ékesen, hogy méltó legyen az Ur hajlékához.

Es fölívén fiát a szent hajlékba: leborult és így szól:

— Ime, Uram, a te adományod, miért esengtem. Fogadalmam szerint visszaadom nekéd, hogy szolgálja neved dicsőséggel örökkön-örökké.

Es lón Sámuel az Ur szolgája, kinek kértőre adott később királyt Izraelnek.

A rosszaló-bizottság indítványáról való szavazásnál a német képviselők elhagyják a termet.

Kaiser alelnök kijelenti, hogy a rosszaló-indítványt elfogadják.

Schalk odarohan az elnökhöz és a fölébe kiáltja: — A ház nem határozatképes. Ezt tessék megállapítani.

Kaiser: Megállapítja, hogy a ház nem határozatképes s ezért az ülést félóraira felfüggeszti.

A nagyméretű nem akartak belenyugodni ebbe a félbeszakítás ellen tiltakozva, az ülés berekesztését követelték.

Félóra szünet után az alelnök ismét megnyitotta az ülést és azonnal be is rekesztette.

A legközelebbi ülés holnap lesz.

Bécs, október 23.

A mai ülést hirtelen félbeszakították, mert a képviselők nem voltak együtt határozatképes számban.

Mikor a rosszaló-bizottság elnöke megtette előterjesztését Berger ellen, ez szót kért, nem hogy védekezzék, mint mondotta, mert flitvet hány a rosszaló-bizottság határozatának, hanem hogy felhívja a figyelmet a csehek szabálytalan viselkedésére. Ezután a szavazás következett volna. A baloldalról felkerekedtek a képviselők s elhagyták a termet. Az elnöki alelnök látván, hogy a ház nem határozatképes és nem tudván, hogy a házszabályok nem ismerik az ülés félbeszakítását, félóra szünetet rendelt el.

Közben tudomására hozták az alelnöknek a törvédést, amelyet már nem lehetett jóvá tenni. Kaiser alelnök félóra múlva ismét megjelent az emelvényen s kimondotta a következő parlamenti unikumot, amelyre a Reichsrathban eddigéig még nem volt eset: — Az ülést újból megnyitom és berekesztem.

Képviselői körökben élénken vitájták a mai esemény konzekvenciáit.

HIREK

Budapest, október 23.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Október 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul köldhessük tovább.

— Személyi hírek. Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter ma délután Bécsből visszautazott Budapestre. — Gróf Gólcshonaki külügyminiszter délután Lembergől Bécsbe érkezett.

— Fejedelmek utasainál. Vilmos császár, az Italia című lap értesülése szerint, 1903-ban a pápa jubileuma alkalmából Rómába utazik. A császár a Kvirinálban fog megszállni és onnan ötven német vértessel kísérve fog a Vatikánhoz hajtatni. — György szász király november elején Bécsbe utazik, hogy trónralépte után az első látogatást megtegye Ferenc József királynál. György király a Burgban fog lakni. A dán trónörökösnek arra a kívánságára, hogy a német császári párt az őszön meglátogassa, most úgy állapodtak meg, hogy a látogatás megtörténjék. A trónörökös valószínűleg a jövő hét folyamán megy Hamburgon át Berlinbe és Potsdamba.

— Matlekovics Sándor Bécsben. Bécsből táviratozza tudósítónk, hogy Matlekovics Sándor az alsó-ausztriai iparegyesületben holnap fölolvastat fog tartani a magyar ipar fejlődéséről és a magyar kormány iparfejlesztési akciójáról. A fölolvastatás iránt a bécsi szakkörökben nagy az érdeklődés.

— Lenbach nagybeteg. Münchenből jelentik, hogy Lenbach, a nagynevű arcképfestő beteg. Állapota komoly aggodalomra ad okot, mert a 66 éves művészt a pár nap óta tartó betegség nagyon megviselte. A napokban még egészen jól érezte magát, egyik este résztvett az „Allotria” művészársaság estélyén, ahol Lajos bajor herceg is megjelent. Másnap este ájulás fogta el s összeesett, úgy hogy ágyba kellett fektüdnie. Arról is beszélnek, hogy szélhűlés érte Lenbachot. Orvosi feltétlen nyugalmat parancsoltak a nagy mestertnek, akinek állapota felé részvételt fordul az egész művészvilág.

— A szultán élete vesélyben. Egy konstantinápolyi telegramm jelenti, hogy a múlt pénteken egy lovászházba ültözött ember közelédt a szultánhoz, amikor palotájából a meesbe akart menni. Az ismeretlen ember egészen a szultán mellé félközött s kérvényt adott át neki. A szultán kísérője azonnal körülvették az ismeretlen és megállapították, hogy nem lovász, hanem valószínűleg bolgár, aki azért vette föl a lovászházát, hogy közelébe juthasson a szultánhoz.

— A portugál királyné és az orvosi tudomány. Heléna királyné annyira érdeklődik népének jólété iránt s különösen a nyomor enyhítése annyira szívén fekszik, hogy hosszú éveken át alaposan tanulmányozta az orvosi tudományt. Hogy tanulmányait a nép hasznára értékesítse, bentazta Portugália összes nagyobb városait. Bejárta a kórházakat, a szülők menthelyét és az összes közegészségügyi intézeteket. Amikor utjából hazatért Lissabonba, összehívatta az orvosi fakultás tudós professzorait és megbeszélte velük az egészségügy alapos reformálását. A királyné különben gyakran nyújt orvosi segélyt a környezetében levő hercegnőknek és udvarhölgyeknek. Nem marad más hátra, mint hogy az egyetem tiszteletbeli diplomát adjon a tudós királynénak.

— Európa egyesült államai. Cornegiet a st.-andrei egyetem disz doktorrá választotta s Cornegie ebből az alkalomból nagyszabású beszédet mondott. Azt az ideát vetette föl, hogy meg kellene alapítani az európai Egyesült Államokat. Persze nem abban a formában, ahogy az amerikai köztársaságok egyesültek. A sok király-császár nem egyhamar egyeznek bele abba, hogy otthagya a trónját. Az egyesülés csak a gazdasági téren volna lehetséges és ez által volna csak elképzelhető az, hogy a vén Európa sikeresen versenyezzen a fiatal Amerikával. Az egyesülés protektorátul a német császárt jelöli meg Cornegie s azt mondja, hogy ez a nagy ember akkor válnék igazán nagygyá, ha megszabadítaná Európát az örökös lidérenyomástól, a háborútól való aggodalomtól. Sok tekintetben rokon előköt követ Carnegie ideájával Luzzati olasz képviselő eszméje, aki tudvalevőleg azt ajánlotta, hogy az európai államok küldtőlön nemzetközi értekezletet tartsanak az amerikai trósztek ellen. A római Patria bécsi levelezője megkérdéztet egy osztrák államférfit, mi a véleménye Luzzati eszméjéről. Az államférfi úgy nyilatkozott, hogy az osztrák és magyar kormányok osztrák Luzzati eszméjét s óhajjták a megvalósulását. A feladat azonban nagyon nagy s érnie kell neki. Luzzati zsenijéhez méltó földat lenne a középeurópai államok gazdaságpolitikai egyesítése, ide azonban az a föltétel, hogy a hármás-szövetség a legszorosabban össztartson. Ausztria-Magyarország ennek az eszmének megvalósulását töle telhetőleg előmozdítaná.

— Egyházközlési közgyűlés. Ötnapos tanácskozás után ma befejezte közgyűlést a dunamenti ev. ref. egyházközlés. A mai, utolsó ülésen is Darányi Ignác főgondnok és Konec Imre vértessaljai esperes elnökökkel.

Elsőben Szóts Farkas tett jelentést az egyházközlési levéltár és Ráday-könyvtár elhelyezése dolgában. Ezzel kapcsolatosan előterjesztette az egyházmegyéek véleményét a parochiális könyvtárak kérdésében. A bizottság véleménye szerint ki kell mondani, hogy a közgyűlés szükségesnek tartja parochiális könyvtárak szervezését; a lelkészek felszólítandók, hogy a jövő esztendői kanonika vizitációra a parochia birtokában levő könyvekről leltárt készítsenek. A bizottság egyuttal ajánlatosnak tartja, hogy az egyházak a Protestáns Irodalmi Társaságba belépijenek. A közgyűlés a javaslatokat el fogadja. Elhatározta azután a közgyűlés hogy a Ráday-könyvtár helyiségét kibővíti, a könyvtárat rendezi és e célra segélyt kér a múzeumok és könyvtárak országos bizottságától. A folyó ügyek elintézése után Darányi Ignác főgondnok a közgyűlést délután berekesztette. — Az egyházközlési bíróság közgazgatási és fegyelmi tanácsa tegnap délután ülészet. Megerősítette a toktóli gondnok- és sziget-szent-miklósi leánytanító-választást; helybenhagyta az egyházmegyéek az uszodi gondnokválasztást megsemmisítő határozatát. A tanács azután megállapította a vaáli rektori föld állami adóját. A beszenzei lelkész fegyelmi ügyében az iratokat póllás végett visszaküldte az egyházmegyéhez.

— Kárpótlás a koronázási ünnepegekért. Egy londoni telegramm jelenti, hogy az angol királyi pár és London lakossága ismét egy olyan ünnepegyre készülődik, mint amilyen a koronázásakor volt. Az ünnepegy három napig fog tartani. E hó 25-én ugyanis a királyi pár diszkocsiban bekooskázza az egész várost és az utcákat épp úgy díszítik fel, mint a koronázásakor. A király ezt a napot bank-szünnappnak jelentette ki és így az összes intézetek be lesznek csukva, valamint a munka is szünetelni fog; 26-án a királyi pár a Szent Pál-székesegyházba hajt, hogy hálaadó imát mondjon; 27-én pedig nagy katonai szemle lesz.

— A tengerelatti hajók titka. A párisi nagy botrány, a tengerészeti miniszter ellen forgalomba hozott az a vád, hogy elárulta a tenger alatt járó hajók titkát — úgy látszik nem válik igazi eseménygyé. Egy párisi telegramm jeenti, hogy több lap Picot mérnök levelét közli, amelyben azt mondja, hogy a tengerészeti miniszternek ingyen ízlájanlotta egy tenger alatt járó hajó tervét, ameyen husz esztendő óta dolgozott. Nem kívánta a minisztertől, hogy titkokat közöljön vele, ellenkezőleg, ő maga közölt titkot a miniszterrel.

— Aurélián fala bedőlt. Mintha az antik műemlékeknek is volna szuggeraló erejük. Ha az egyik bedől, példáját gyors egymásutánban követik a többiek is. A Campanile után megmozdult a Santo Stefano tornya, megingotak a prokuráciák ivetelei, s most ledőlött Rómában Aurélián császár falának egy része. Ki hitte volna, hogy még ez a fal sem áll szilárdan a lábán, melyet Aurélián császár a barbárok betörése ellen emeltetett, mely Rómát most is körülfogja, mely oly óriási méretű, hogy az idegenek, akik először pillantják meg, bámulva állnak meg e három-négy-öt, néhol tízezer magasságu falóriás előtt. Kökemény téglából épült, oly vastagon, hogy a római katonák laktak benne s kényelmesen közlekedhettek egymással az egyes őrszobák lakói a falba vájt folyosókon, amelyek résein lenyilazhattak az ostromló barbároknak. E falak néhol, mint a Porta San Polonál, nagyon régényesen emelkednek kétezer éves mohukkal, gyönyörű barnavörös színűekkel a levegőbe, s talán a legregényesebben a Lateráni Bazilika s a Santa Croce-templom közt. Epp itt dől be vagy harminc méter hosszú darab, de szerencsére nem tett kárt senkiben, mert azon a tájon nem szokott ember járni. Róma más felén, a Porta Píánál 1870-ben a fal elég dolgot adott Cadovna tábornok ágyúknak, míg rést engedett magán löni, itt azonban a munkát sokkal alaposabban végeztette egy kis felhőszakadás, mely a napokban zuđult le Rómára.

— Hogy igazán munkaszünet legyen a vasárnap. A pénzügyminiszter tudvalevőleg megegyedte, hogy a trafikok vasárnap délután bezárva tarthassák üzletüket. Ennek az engedménynek alig volt foganaaja, mert a legtöbb trafikok nem zárt be, félvén a konkurenciótól. A trafikok most a pénzügyminiszter engedélyére támaszkodva, arra akarják kérni a kereskedelemügyi minisztert, hogy a vasárnap délutáni szünetet a trafikokra nézve általában rendelje el.

— A háznyag elutazása. Csávossy Béla udvari tanácsos, a képviselőház háznyaga ma elutazott a fővárosból s csak a jövő héten tér vissza. Ennek következtében a rendes keddi és szombati kinalgatások elmaradnak, s az első kihalgatást csak november 4-én tartja meg.

— A szigorú rektor. Az egyetem új szabályzata értelmében a diákoknak minden tanulmányi ügyben személyesen kell eljárni a rektornál. Ugyiszintén maguk kell, hogy aláírassák a leckekönyveiket is, holott eddig általános divat volt az, hogy másokat bíztak meg az egyetemi poárokot ilyes ügyekben a képviselőkkel. A szokással nem is szakítanak szivesen. Erre vall az a komoly intés, amelyet dr. Kéty Károly rektor intézett az ifjusághoz a fekete táblán s amelyben nagyobb nyomatékképpen a fegyelmi törvények érvényesítését helyezi kilátásba arra az eszire, ha ismétlődnek a visszaélés.

— Halálkozás. Beretóvs Endrét ma délután buszuttalák el a keresejéni temető halottasházában az elhunyt tisztelőinek s barátainak nagy részvétele mellett. A diszes ravatalt a szobnól-nebb koszorú sokasága borította s a halottasház környékén már jóval a szertartás megkezdése előtt nagy közönség gyűlt egybe, amelynek sorában ott voltak többek között: báró Bánffy Dező főudvarmester nejével, Hegedűs Sándor, Latóczy Imre, a közgazgatási bíróság alelnöke, dr. Falk Miksa, Szalay Imre, Fabiny Teofil, Fabiny Gyula miniszteri tanácsos, Tanffer Vilmos egyetemi tanár, gróf Csécsomcs Gyula, a pestimegyei közbirtokosság gróf Teleti Tibor vezetésével, Gráf Odón főispán, Magyar László, a lovaregyet titkára, Sarkány János Ferenc, a Vadász- és Verseny-lap szerkesztője, a Nemzeti Kaszinó és Országos Kaszinó számos tagja. A szertartást az Operaház énekara nyitotta meg Juhász Ferenc karnagy vezényelté alatt, előadva a „Krisztus az én életem” kezdetű szöveget. Ennek elhangzása után Papp Károly református lelkész mondott nagyhatású beszédet, majd imát. Végeztül az énekhar a Bogvár-tele „Végso busu”-t adta elő, könnyekre fakasztva a közönséget. Ezután a gyászoló családtagok s a résztvevők sokasága elhajtott. Az Entreprise emberei ma este a korporsót a keloti pályaudvarra vitték, ahonnan Süly-Sápra, onnan pedig To-Álmásra szállítják, ahol holnap délután 2 órakor lesz a temetés.

— A prágai nagy sikkesztás. Egy prágai telegramm jelenti, hogy báró Skrebenky bibornokéresk százezer koronát bocsátott a Szent Venouel-bank biztositóki alapjának rendelkezésére és megígérte, hogy szükség esetén többet is ad. A bibornok kijelentette, hogy nagy súlyt fektet a bank jennmaradására és fölhiyta a papságot, hogy szintén adakozzék. Eddig 825.000 korona gyűlt össze.

— Ipartanfolyam. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara közli, hogy a budapesti állami felső ipariskola igazgatósága a jövő év elején egy hatetes tanfolyam rendezését tervezi a fonal- és keimetestők részére. Ezen a tanfolyamon különösen az általános kémiát, festék- és szinnyomást tanulhatják meg az illető iparosok és laboratórium gyakorlatokkal ismereteiket gyarapíthatják. Az érdeklődők jelentkezhetnek az iskola igazgatóságánál.

— Földrendés Ollaszországban. Rómából jelentik, hogy ott ma délelött 9 óra 50 perckor gyöngé földrendést éretek.

— **A magyar állam vagyona.** Az állami számvévszék minden évben lelkiismeretesen összeállítja a zársmáradásokkal egyidőben az államháztartás vagyommérlegét is. A mostani beszámolója 1901. évről szól, a mikor az ország vagyona 1,476,677 millió korona volt, amely a megelőző évhez viszonyítva 71.099 millió korona gyarapodást jelent. Összes adósságaink 4,619,442 millió koronára rughak, míg a kormány kezelésében levő alapok és alapítványok értékösszege 174,715 millió.

— **Az egyetemi ifjuság mozgalma.** Az egyetemi ifjuság ma este gyűlést hirdetett az Egyetem-utcaiban levő Központi-kávéházba a póttartalékosok behívására vonatkozó törvényjavaslat ellen való állásfoglalás tárgyában. A Központi-kávéházban azonban nem tarthaták meg a gyűlést, mert a rendőrségnek nem jelentették be azt és *Laky* rendőrfelügyelő felszólította az egybegyűlt ifjuságot, hogy halaszsa holnapra a gyűlést és tegye meg erre vonatkozó bejelentését a főkapitányságnál. Az ifjuság azonban mindenáron meg akarta tartani ma a gyűlést és a Független Magyarország szerkesztőségébe vonult, amelynek helyiségét felajánlották neki erre a célra. Itt azután *Bihar* Jenő volt az első szónok, aki arra intette az ifjuságot, hogy előbb alkotmányos uton igyekezzék elérni célját s ha ez nem sikerülne, akkor tegye át működését az utca terére. Indítványozta, hogy küldetésileg járuljanak a honvédelmi miniszterhez és a miniszterelnökhöz, hogy a sérelmes rendeletet vonják vissza, vagy ha ez nem volna lehetséges, legalább az egyetemi hallgatók önkéntességi jogát adják vissza. Intézetek memorandumot a kormányhoz s kérik fel ennek támogatására a képviselőket és a sajtót. *Hojmann* Ottó nem helyesli, hogy az ifjuság a saját érdekét akarja előtérbe tolni. Szemébe mondja az ifjuságnak, hogy gyáva volt eddig, de most fel fog ébredni s ezért hívja fel arra, hogy ne csak a saját dolgát tekintse, hanem az egész nemzetét. Ajánlja, hogy válasszanak egy bizottságot a mozgalom intézésére. Sokkal tüzezebben beszélt *Ótvös* Leó, aki kikelt a hadsereg s az osztrák uralom ellen. Nem barátja annak, hogy a fátalság a miniszterhez fordul, de legyen elkészülve arra is, hogy minél előbb az utcára vigye az ügyét. Törjünk be — ugymond — ablakokat és verjük be a fejeiket, ha kell. Végül még *Weigl* Géza indítványozta, hogy népgyűlést hívjanak egybe, tiltakozó felvonulást rendeznek és memorandumot intéznek a kormányhoz a sérelmes javaslat visszavonása tárgyában. A gyűlés minden indítványt el fogadott s végül *Weigl* Imre előktele alatt kiküldtek egy tiztagu bizottságot, amely permanenciában marad s elkészíti az elfogadott indítványokat. Az ifjuság — mintegy száz fátalembert — ezután a Váci-utca és a Kossuth-nóta elnevelése mellett akart elvonulni. *Splényi* rendőrtanácsos a Szerb-utca sarkán felszólította őket arra, hogy ne zavarják a főváros éjjeli csendjét. Hangos *abcug* kiáltással fogadták a rendőrtanácsos felszólítását, mire báró *Splényi* kirendelte a szerb-utcai kapitányság épületéből a rendőröket. A fátalság nagy része erre hazavonult. E közben a rendőrség *Vajda* Odón és *Ehrlich* Károly egyetemi hallgatókat előállította a IV-k kerületi kapitányságra, igazolás után azonban elbocsátotta őket.

Kedves és mulatságos epizódokban bővelkedett az ifjuság mai gyűlése. Mikor ugyanis *Laky* rendőr-felügyelő a Központi kávéházban kijelentette, hogy a gyűlés megtartását a rendőrség nem enged meg, előállott egy obskurus alak, a rendőrség előtt is jól ismert *Sváby* Ernő és felajánlotta az ő privát lakását a gyűlés céljaira. A fátalság — nem ismerve a nemeslelkű ajánlkozót — megjelente őt és vezetése alatt megindult a felajánlott lakásba. Az illető ur a Klótid-palota első emeletére vezette föl a mintegy száz főből álló tömeget. Ott azután megpróbálta egy pár lakás ajtaját felnyitni, de egyik sem sikerült neki. Akkor azután odafordult a tömeghez:

— Bocsánatot kérek az uraktól — mondta — legyenek egy kis türelemmel, azonnal hozom a kulcsokat.

Az ifjuság türelemmel várt egy negyedóra hosszág, de a nemeslelkű ajánlkozót nem tért többé vissza. Ekkor megjelent a palota léposházában *Laky* rendőr-felügyelő.

— Kérem az urakat, hogy távozzanak az épületből, mert ez Klótid főhercegnő ő fensége palotája és *Sváby* urnak itt egyáltalán nincs lakása.

A fátalság éppenséggel nem fogta fel tragikusan a dolgot s elhagyta a Független Magyarország egyik munkatársának ajánlatát, a Kossuth-nóta éneklése mellett elvonult a Váci-utcaiban lévő szerkesztőségi helyiségbe.

A másik két epizód a gyűlés utáni kis tüntetésen történt. *Vajda* Odónt ugyanis egyszerre megkapta két rendőr s bevitte a IV. kerületi kapitányságra. Odónt kérte, hogy mi a vád ellene.

— Ön *Splényi* rendőrtanácsos ur szemébe fujta a cigarettá füstjét! — volt a válasz.

A másik fátalembert, *Ehrlich* Károlyt *Laky* felügyelő állította elő. Mikor ugyanis a rendőr-felügyelő felszólított egy kisebb, tíz-husz főből álló tömeget a szétoszlásra, *Ehrlich* a következőket mondta:

— Ugyis mindnyájan szétoszlunk, ha meghalunk!

Ezek az ártatlan epizódok mutatják, hogy a ma esti tüntetést sem a rendőrség, sem az ifjuság nem csinálta komolyan.

— **Házasság.** Ujvári *Hidegh* Sándor főhadnagy a budapesti első honvédfőhadnagy, tegnap vezette oltárhoz a gyulai református templomban *Hejgyi* Mariskát. Násznapok voltak *Lakatos* Sándor hírlapíró és *Henger* József földbírtokos.

Czirák Lajos, az Edesky-cég tisztviselője, e hó 26-ikán esküszik örök hűséget *Hampel* Erzsike kisasszonynak a belvárosi főplébánia-templomban.

— **A tüdővész ellen.** Berlinből táviratozzák: A tüdővész-kongresszus ma délelőtt tartotta első ülését. Gróf *Posadowski* mint elnök a birodalmi kancellár nevében üdvözölte a kongresszust, hangsúlyozta a tudomány és a gyakorlat szolidaritását, amely már pompás gyümölcsöket termelt.

A kongresszus vendőke, *Augusta* Viktória császárné nevében *Knesebek* másodosztályi tanácsmester üdvözölte a megjelenteket, *Kirschner* főpolgármester Berlin városának üdvözletét márcsoltta, mire a külföldi megbízottak fejezték ki országai és kormányaik üdvözletét. *Brouardel* párisi tanár meghívta a kongresszust, hogy legközelebbi tanácskozásait Párisban tartsa. Tudományos tanácskozásait *Brouardel* tanár előktele alatt kezdte meg a kongresszus. Az első előadás *Fránk* berlini tanár, titkos tanácsos tartotta a tüdővész ellen folytatott küzdelem fejlődéséről egészen a nemzetközi központi iroda megalapításáig. Azután az egyes megbízottak számoltak be a tüdővész ellen irányuló mozgalomnak hazájukban való állásáról.

A délutáni ülésen *Koranyi* Frigyes egyetemi tanár előkült. A szónokok az egyes országokban kifejtett törekvések eredményét és a további propaganda eszközeit fejtették.

— **A költemény miatt.** A *Veszprémi Ujság* című ujságban a minapában egy kis vers jelent meg. Balassa Sándor, a szerkesztő írta s ha elolvassa az ember, nem igen érti, hogy hogyan keletkezhetett kardaffér belőle. Pokomándy Gergely honvédfőhadnagy tudniillik a vers megjelenése után elment a szerkesztőségbe és inzultálta a költő redaktort. Balassa az ezredparancsnokságnál följelentette a főhadnagyot. Hogy országoszerre megismerkedjenek a népek avval, hogy Veszprémben mi a tiszt kardbojton esett sérelme, ime itt a vers.

Mi hárman.

Ketten szeretjük önt, kisasszony: Egy csinos hadnagy ur, meg én. Szegény versírő vagyok én csak, S a tiszt ur kedves, vig leny. Az hát világos, hogy ő neki Több a reménye, mint nekem; Ó sarkantyuját pengeti, Én meg a lantom pengetem.

Gallérján horjda csillagát ő, Szivembe rejtre hordom én. Az ő világa a valóság, Az én világom a remény. Én fuvom bús nótámat egyre, Ó nem dalol, Elég neki, Ha öné nézve egy szót se szól, Csak sarkantyuját pengeti.

Egyéb-ként *Pokomándy* Gergely hadnagy ügyében a honvédelmi miniszter táviratilag szigorú vizsgálatot rendelt el. *Balassa* ma lapjában az esetről írva, kiméltlenül támadja *Pokomándy*-t, aki Balassát provokálta. *Balassa* nyilatkozatot adott ki, amelyben azt mondja, hogy mivel őt *Pokomándy* nem lovagias tén, hanem a szerkesztőségben közbotrányt okozó inzultus vonta felelősségre, most már a lovagias utat megtagadja.

— **Olcsóbb lesz a telefon.** E világon talán Budapesten a legdrágább a telefon s bizonyára ez az oka annak, hogy a lakosság számára képest aránytalanul kevés a telefon-előfizető is. A kereskedelmi minisztériumban most komolyan foglalkoznak azzal az ideállal, hogy leszállítsák az előfizetés díját. Kétéle tervezet van. Az egyik havi huszonöt koronáról husz koronára akarja leszállítani a telefondíjat, a másik javaslat tíz korona alapdíjat indítványoz s a beszélgetésekért bizonyos minimális díjakat. A beszélgetéseket egy automata-készülék jegyezni. Hogy ez utóbbi díjleszállítás volna-e vagy fölemelés, azt igazán nem lehet meghatározni, de mindenesetre sok utánjárászt róna a telefon-igazgatóságra és esetleg az automaták jóvoltából sok igaztalan díjat a közönségre. A husz koronára való leszállítás pedig rendkívül csekély engedmény. Ilyentörmán nem igen jutunk közelebb a célhoz, hogy tudniillik mindenki bevezethesse a telefont, asinek csak süksége van rá.

— **Marooni konkurrens.** Londonból táviratozzák, hogy Marooninál erős és veszedelmes versenytársa támadt a drótnélküli való táviratozás terén, sőt arról is szól a londoni telegramm, hogy az elsőség e találmányban, nem a Marooné. Az angol föltalálót *Meviel-Maskelys*nek hívják és találmányát a legnagyobb angol kábel-társaság váltotta magához. *Meviel-Maskelys* találmányáról mindössze annyi jutott nyilvánosságra, hogy a zárt-áram-vezeték indukcióján alapul, nem pedig magas árfocokkon elhelyezett villamos leadó és fölvevő készüléken. Az angol kormány és a táviró-hivatal már régebben kísérletezik *Maskelys* találmányával Angolország és Írország közt.

— **Megrálgalmazott papság.** Ujabb időben a csanádi püspökség hazafias papsága ellen névtelenül megjelent támadásokkal szemben az egyházmegegyeseresei és az esperesi kerületek kiküldötteti ma nyilatkozatot tettek közzé, amely szerint az egyházmegegyes papsága visszautasítja a támadásokat. Hangoztatja a papság, hogy őszinte bensőséggel ragaszkodik főpástorához, ki a békés viszonyt ápolja és a hazafit kötelességek teljesítésében nem tűr megkülönböztetést a magyar és a nem magyar pap között és kijelenti, hogy az egyházmegegyének nincs egyetlen papja, ki nem vallaná magát szívből magyarnak és ne szentelné teljes erejét a nemzeti ügynek. A papság a támadásokkal szemben is kitart a zászló mellett, melyet hazafias éretyekben meg nem gyanusítható főpástora fennen lobogtat.

— **Furfangos tolvajok.** A pénzügyminisztérium j palotájának építése közben, az ott elvonuló bástya lebontásánál ráakadtak ja hajdani dominikánusok templomának maradványaira. A munkálatoknál nyolc napszámos volt tegnap délután alkalmazva, akik felső kabátjukat, tarisznyájukat s egyéb cökmökjüket a romokra helyezték. Közben pár ismeretlen ember összeszedte a holmikát s azokkal minthogy másképp nem menekülhettek, az egyik föltört csatornán távoztak. Amikor észrevették a szegény napszámosok a lopást, késő volt, mert a tolvajok ekkor már a bástyán levő egyik csatornanyíláson kibújva elmenekültek, a nélkül, hogy látta volna őket valaki.

— **A legujabb párisi botrány.** A francia fővárosnak ismét szenzációs botránya van. Ezutal egy ujság áll a skandalum középpontjában. Arról van szó, hogy a *Francais* című ujság, amely még nemrég a kormányt támogatta és a Matinnak volt estlajpa, egy gyűjtés céljaira 50.000 frankot kapott egy külföldi diplomatától, aki még rövid idő előtt a francia fővárosban volt nagykövet. Az összeget a lap nemcsak hogy saját céljára fordította, hanem még egy millió frankot akart az illető diplomatától kicsalni. A volt nagykövet erre bünyenítő följelentést tett a Francaise ellen. A francia közvéleményt erősen foglalkoztatta ez a nagystülő zsarolási kísérlet s a Matinnól várja a magyaraszt. Beszéli, hogy az illető diploma a volt német nagykövet.

— **Israelti istentisztelet.** A pesti israelti hitközség dohány-utcai templomában a péntek esti istentisztelet további intézkedésig 1/25 óraker kezdődik.

— **Kis tolvajok.** *Paks*ról írja tudósítónk: *Tessényi* József és Mihály 11 és 9 éves gyermekek tolvajbandát szerveztek és rendszeresen lútkák a tolvajlást. Tegnap reggel azonban rajtaerestettek. *Horváth* Ferenc paksi lakoshoz törtek be, aki szülőjében volt elfoglalva és csupán öt éves fia maradt otthon. Ezt a kis fut a már előbb összelopott játékokkal arra bírták, hogy megmondja, hová tették szülei a szobakulcsot. A kis fu meg is mondta, mire a szobát felnyitva, feltörték a szekrényeket és az értékebb holmikát ellopták. *Horváth* kis fia a gyerekek fenyegetésére nem merete megmondani a tolvajok kiletét és csak hosszas faggatás után mondta el a történeteket. A rögtön előhívott osendörök elfogták a kis tolvajokat és nagymennyiségű lopott tárgyakat találtak náluk. Azonkívül vésőt, furtó és más, betöréshez sükséges szerszámokat találtak birtokukban.

— **Betiltott munkásértekezlet.** *Temesvárról* írják: A temesvári sütlőlegyek szocialisztikus agitátorok beolvására alatt ma értekezletet akartak tartani, amelyen *Tatár* Dénes, a budapesti sütlők szaklapjának szerkesztője tartott volna előadást. A rendőrség az összegyűlteték szétoszlatta, mivel az értekezlet nem volt bejelentve.

— **Öngyilkos örmester.** *Povojni* Adolf örmester, mint temesvári tudósítónk táviratozza, ma délelőtt, közvetlen a rapport előtt, főbe lökte magát. Öngyilkosságának oka az, hogy egy ujonc, akit a kiképzés alkalmával nagyon megkínzott, följelentést tett ellene. Ma kellett volna *Povojninak* elvenni büntetését kegyetlenkedéséért s ezért lötte agyon magát. Az öngyilkos a kadétiskolába járt, de nem végezte be tanulmányait. Jómódú családból származott.

— **A győri sztrájk vége.** *Győr*ből táviratozzák, hogy a waggongyár munkásai ma ismét munkába álltak. A gyárban a munka teljes tüzettel ma délután újra megindult.

FŐVÁROS

— **Támadás a pénzügyőrök ellen.** *Trientől* jelemték, hogy a Cornek-éle malomban harminc ember megrohant és megdobált egy pénzügyőri őrszert, amely a dohánysempészek ellen járt el. A pénzügyőrök oldalgyűrűket használtak, majd a levegőbe löktek, mire a támadók megugrottak. A morii kerületi bíróság több embert letartóztatott.

— **Forgalmi és Távolaságműtató** a címe annak a kézikönyvnek, mely a mi napra hagyta el a sajtót. Régen érzett szükségét elégti ki ez a becses mű, mely a magyar korona országainak összes helységeit kereskedelmi forgalmi szempontból tárgyalja s adatainak sokoldalúságánál fogva a hivatalos helységeit is pótolja. A mű, mely a szorgalmas, nagy körültekintéssel és szakavatottsággal munkálkodó szerzőknek kétségtelemű dícséretére válik, két részből áll. Az első rész, a tulajdonképpeni *Helységeit* a magyar korona országainak összes helységeit (beleértve még a pusztaikat, tanyákat, telepeket, sőt az erdészlatokat is) abból a szempontból sorolja elő, hogy mely vasut-, posta-, táviró-, telefon- és gőzhajóállomás *forgalmi körébe tartoznak* megemlítvén minden egyes helységnevet mellett egyuttal azt is, hogy a *vasutállomástól mely távolaságra fekszenek*. A második rész a magyar korona országainak, valamint az osztrák határszéleknél állomásait foglalja a legnagyobb gondtal és pontossággal össze, részletezve minden egyes esetben azt is, hogy az állomások minő forgalomra vannak berendezve? E mellett még a vasutállomások a IX. üzletvezetőség szerint is külön csoportosítva, ami ismét a kereskedői körök tájékoztatására szolgál megbecsülhetetlen adatokkal. A művet egy a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium, mint a M. A. V. igazgatóságának szakközvetítő felülvizsgálták. Ez a nagyszabású mű *Lányi Róbert* felügyelő és *Szatmári J. Jenő* postatiszt három évi fáradsáttal munkásságának eredménye. A több mint nyolcszáz oldalra terjedő nagyvolumos mű alku vaszkos mű ára kemény kötésben tizenhat korona. Kapható a Budapesti Hírlap kiadóhivatalában.

— **Életnapt díjok.** Aradról táviratozzák, hogy *Klots Antal* városi díjok ma revolverrel agyonlőtte magát.

— **Rendőri hírek.** *Elszánt* Andor könyvelő ma délelben a Gyár-utca 26. számú lakásán mellé lőtte magát. Veszedelem sebével a mentők a Rókus-kórházba vitték. — A *Tündér-hegyen* a minap egy akasztott emberre akadtak. Ismerősei a boncoló-intézetben felismerték benne *Rabóczy János* pénzügyminiszteri szolgát, aki a múlt hónapban eltűnt. — A soroksári uti villamos végállomáson ma reggel *Deutsch Adolf* 50 éves cipész megőrült s ruháit ledobva magáról, sorra ültette a járókéleket. A szerencsétlen a főkapitányságra vitték s miután a rendőrorvos konstatacióra rajta az elmebajt, beszállították a lipótmezei tébolydába.

(x) **Próbáljon egyszer szerencsét Lukács Vilmos** bankházában Budapest V. Fűrdő-utca 10.!!!
1/4 oszt. sorsjegy 12.— K. 1/2 a 6.— K. 1/4 a 3.— K. 1/2 a 150 K.

Beszélő levélszekrény.

A szobában meg kell nyomni egy gombot s ha kőnn a csengő csenget, levél van a levélszekrényben. Új találmány.

Megnyomom a gombot félve,
Cseng a csengő odakint?
Megjött-e a kis levélke?
Hiába várok megint?
Szól a csengő!... Ó, kitől jött?
Tán a várt levél lehet?...
Vagy az ügyvéd küldött újra
Egy nyomtatott levelet?

Mert a csengő levélszengő
Érzéketlen és rideg,
Mindenkor egyformán cseng ő,
S hogy ki irt, nem mondja meg.
Lehet tőle a levélke
Vélfine irt, illatos,
Vagy ügyvédi kék perló-lap;
— Mindég cseng a villamos!

Ó ha szív volna a gépben,
Milyen vígan csengene,
Ha megjönné az én szépem
Violaszín levele.
Édes hangon hívna, szólna:
— Gyer gazdám, van leveled!
Az a kis kéz, amely irta,
Istenem, de szép lehet!...

Ha pénzeslevél jelezne,
Hogy hirdeté, boldogan!
Aranyhangon csengve, zengve
Hívna: — Gyorsan gyer, uram!...
De így, kérdem szinte félve,
Cseng a csengő odakint?...
Szerelmes, pénzes levél-e?
Vagy az ügyvéd irt megint?

N.

(*) **Az iskolaszéki választások.** A fővárosi özszes kerületeibe ma lezajlottak az iskolaszéki választások. Meglepetést nem várt senki, nem is hoztak a választások, mert a régi pártok listái győztek mindonitt, ahol tudniillik két lista forgott közöksen. Hevesebb küzdelem csak a VII. és IX. kerületben folyt. Amott a *demokrata párt* vette föl a harcot, de a leadott 1959. választó közül mindössze 500-an adták le szavazatukat a demokraták listájára. A IX. kerületben 1009 szavazatot adtak le, ebből 700 választó a Springer-párt névsorára szavazott, míg a Hock-párt listája 300 szavazattal kisebbségben maradt. — A délután folyamán a *III. kerületben* is újabb szavazó-listákat hoztak forgalomba és magán a hivatalos listán is sokat változtattak, de a leadott 268 szavazat leg-többjé mégis a hivatalos listát vitte győzelemre.

(*) **Egy iskolaszéki kérelme.** A budapesti I. kerületi várbeli iskolaszék a főváros tanácsához előterjesztést nyújtott be a folyó iskolai évben életbeléptetett helyettesítési rendszer eltörlése és a segédtanítói intézmény visszaállítása ügyében. A tanács ugyanis elhatározza a segédtanítói intézmény fokozatos megszüntetését s az egyes iskoláknál szükséges helyettesítések ellátásáról előterjesztetett, hogy a rövidobb (1-8 napig tartó) helyettesítéseket maga a tantestület tartozik ellátni; ha a tanszemélyzet több tagja betegednek meg egyszerre, vagy a helyettesítés huzamosabb ideig tartana, az egyes központokba besorozott segédtanítóik, illetőleg segédtanítónők vehetők igénybe. Az említett iskolaszék most beadott előterjesztésében kiemeli, hogy e rendelkezés életbeléptetésének, még mielőtt konkrét esetek merültek volna fel, nemcsak a tanügyi körök, hanem az intelligensbb szűk is nagy aggodalommal néztek eléje. Az azóta felmerült konkrét esetek, mint az előterjesztés mondja, bizonyítják, hogy ez az aggodalom nem volt alaptalan, mert az említett határozat végrehajtása sok esetben lehetetlen, vagy oly állapotokat teremt, amelyek a nevelés-oktatás eredményét és sikerét komolyan veszélyeztetik. Ezek után az iskolaszék arra kéri a tanácsot, hogy az *új rendet szabályozó határozatokat vonja vissza s a segédtanítói intézményt a régi módon szervezze.*

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Bochnicek, mint Lohengrin.** A Grál lovagot, aki a Moldvári jövet ma este a brabanti partokon kikötött, nemcsak a szőke Elza várta, mint megmentőt, hanem a *M. Kir. Operaház* is. Elza szerencsésebb volt, mint műintézetünk. Mert elsősorban azt kell konstátálnunk, szó se lehet arról, hogy *Bochnicek*, az *Operaház* ujonnan szerződött tenoristája, *Burriánt* pótolhatná. Már pedig dalszínházunknak elsőrangú hőstenoristára van szüksége, aki, mint *Burrián*, előkező és érdekes művészetével jelentőséget adjon műintézetünknek. Új énekesünk, akit az eddigelő nálunk páratlan megtiszteltetés ért, hogy vendég szerepelt nékül lépett *Operaházunk* kötelekébe. A tiszteletes közpérszerezhhez tartozik és természetesen *Burrián*nál kisebb gázsit is kap; első esztendőben ötezer, majd nyolc, kilenc, tízezer forintot. Tenorista nem kötelese ennyi pénzért *Operaházunkat* megmenteni. *Bochnicek* hangja lírai tenor-organum, amelynek közpérszeregizere eléggé tartalmas, de első regisztere bizonyos erőlködésre szorú és úgy látszik, kitarítás nélkül való. Nagy tisztelettel kell megemlékeznünk muzsikáltságáról, amely oszlopa az ensemblek. Minden különös dícséret nélkül konstátálom, hogy magyarul énekelt; ez kötelessége mindenkinek, aki magyar színházban magyar pénzért énekel. Nincs az az európai műintézet, ahol ujjongának, ha az énekes és az illető nemzet nyelvén énekel, ami a művészet az illem legprimitívebb követelménye. Hanem meg kell említeni, hogy *Bochnicek* tizenkét nap alatt magyarul tudta betanulni *Lohengrin* szerepét; *Vasquez* gróné ugyanennyi év alatt nem volt képes elkészülni Elza magyar szövegével. Új tenoristánktól elvárjuk, hogy nem elégszik meg egyes szerepek magyarul való betanulásával, hanem megtanul magyarul. Ó nem az a kaibéru énekes, aki műintézetünket — mások példájára — trambulinnak tekinthetné, ahonnan át lehet ugorni a mivel Nyugatra. Lesz annyi önismerete, hogy ilyen reményeket nem nem táplál, hanem ernyedetlen szorgalommal azon lesz, hogy nálunk szerzett pozícióját kiérdemlje. Mert az ember sohase lehet tisztában olyan tenoristával, akibeh szerződésszegés után jutott. Ne tessék beleszédilni ebbe a köröngásba: *Burrián* szerződésszegő lett Hamburgban és szerződésszegés után jutott Prágába. Mészárosnak nincsen tenoristája és szerződésszegés után megszerni nekünk *Burriánt*. *Burrián* prágai helyére pedig *Bochnicek* kerül. *Burrián* nálunk szerződésszegő lesz és szerződésszegés után Drezdába kerül. Erre nekünk nem lévén tenoristánk, szerződésszegés után megszerezük Prágából *Bochniceket*. Igen ám, csakhogy *Antessz*, a drezdaiak ünne-

pelt hőstenoristája megdühöskszik, hogy *Burriánt* szerződésszegés után melléje szerződötték, és imhol, ő maga is szerződésszegő lesz és faképpel hagyja Drezdát, hogy Amerikába vitorlázék... Hát van-e nagyobb ur a világon a tenoristánál? Különbén jó lenne szerződötleni most *Antessz*et. Először úgy se magyar, másodsor pedig szerződésszegő, harmadsor pedig olyan művész, aki talán nemcsak brabanti Elzát tudná megmenteni. (G-ty.)

** **A dada Pozsonyban.** A pozsonyi színházban, mint levelezőnk táviratozza, ma volt *Bródy Sándor* *A dada* című társadalmi színművének a bemutatója. A közönség mindvégig fokozódó érdeklődéssel kísérte a nagyhatású drámát és minden felvonás végén lelkesen hívta a szerzőt, aki meg is jelent. Ünnepelelték a címszerep személyesítőjét, *Baróti* Irmát is, aki a többi főszereplővel együtt különösen érvényre jutatta a darab szépségeit.

** **Foghuzás fájdalom nélkül.** Vöröser sirt szemmel jelent meg ma egy kedves énekesnőnk az *Operaház* próbáján.

— Mi a baja? — kérdezte tőle részvételt *Várady* Sándor, a baritonista.
— Fáj a fogam...
— Huzassa ki, — biztatta az énekes.
— Félek a fájdalomtól, pedig próba után vár *Dalnoki* Viktor. — Ismeretes, hogy ez a pompás baritonista egyike a legkitűnőbb és legkeresettebb fogorvosoknak.

— Akarja nagyság, hogy a foghuzás egyáltalán ne fájjon, sőt hogy jobban essék, mintha kéjgázzal történék? Akkor szídjá *Dalnoki* előtt *Takács* és *Becket*, mondja aljas intrikának, hogy ilyen nagy baritonistának, amilyen *Dalnoki*, fogorvosi praksist kell folytatnia. Majd megjátja, hogy úgy huzza ki a fogát, hogy valósággal gyönyörűség lesz.

A baritonisták ismerik egymást.

** **A föld Kolozsváron.** *Kolozsvárról* táviratozzák, hogy az ottani színházban ma este nagy sikerrel előszőr adták *Malonyay* Dezső és *Kemechey* Jenő hatóság darabját, *A földet*. A földes parasztot *Szentgyörgyi* István játszotta, szaporítva művészi alakításának számát. Kiváltak még *Tóvölgyi* Margit, *Halmi* Margit, *Szalkics* Andor és *Karsay* Károly. A közönség a szerzőknek is, a színészek játéknak is lelkes tapsokkal adózott.

** **Magyar tenoristák sikere külföldön.** A *Breslauer General-Anzeiger* zenerreferens a következőket írja *Mátray* Dezsőről, a magyar tenoristáról, aki az ottani színházban mint Don José mutatkozott be. *Mátray* ur, úgy látszik, a tenorista, akire oly égető szükségünk van. Erőteljes, kitarító organum, érces, inkább drámai, mint lírai timbreval, gyönyörű fejregiszter, megnyerő külső, temperamentumos és intelligens alakítás, — mindezek a szép tulajdonságok jónyleg megvannak, csak óhajtanók, ha a művész jobban gazdá kodnék a hangjával. — A cseh tenoristák nálunk próbálkoznak, magyar tenoristák pedig külföldön aratnak elismerést. *Arányi* Dezsőt például valósággal ünneplik Prágában.

** **Sarah Bernhardt Berlinben.** Berlinből táviratozzák, hogy az udvari intendantura, tekintettel arra, hogy *Sarah Bernhardt* hét estére tervezett vendégjátékára az összes jegyek elkeltek, megengedte, hogy a francia tragika vendégjátéka meghosszabbíttassék.

** **Gölingner Mária,** az egykor ünnepelet bécsi szubrett, mint egy *klagenfurti* távirat jelenti, halálán van. Nemrégiben operáltak, de ez nem segített baján s most a halállal vívódik.

** **Z. Bárdi Gabi** Oroszországban. *Z. Bárdi* Gabi a bécsi *Karl* színházhoz szerződött. A színház személyezte az évi december hóban félve tervezett körútra indul Oroszországba s ezen a körúton már a művésznő is részt vesz.

A kurucok Párisban.

— Szerző a darabjáról. —

Budapest, október 23.

Még egy kuruc darab, megint ir valaki darabot a kurucokról? Hát már sohse fogunk ki a kurucokból? Ócskay, Kuruc Feja Dávid, Rodostó, Kurucúrfang stb. stb. — nem volt ez elég? Mi szükség a kurucokra Párisban? Ezt hallom, vagy legalább képzelem hallani mindenfelől és szinte félve — bocsánatot kérve — lépek ki kuruc-darabomra utoljára — annyi kuruc-tárgy darab után, mint sereghajtó, aki pedig ezzel a darabjával már régóta elkészült, úgy hogy bátran megelőzhetné volna a többit, ha nem az lett volna a rendeltetés, hogy utoljára maradjon! Mind hiába! Sorsát senki el nem kerül! Aki meg jóllakott a kurucokkal, fogadjá ezeket az én kurucainkat jó szívvel nem csak azért is, mert ezek nem komoly, hanem vig kurucok, aminthogy darabom nem dráma, hanem vigjáték s egy alapjában komoly tárgyat iparkodik derült színekkel kifíteni.

Molozkál ez a tárgy már régóta a fejében. Mióta kezembe került Szahmári Király Adám naplója Rákóczi Ferenc párisi tartózkodásáról. Százaz diarium az a könyv arról, hogy a bujdosó fejedelem kinél ebédelt vagy kivel vadászott vagy hová kocsizott.

De, hogy a mi becsület, tüzes. Iránya, szilaj kurucaink hogyan találták magukat XIV. Lajos kint-kint, a túlnomságig kocsizott, kendőzött, formáságos társadalmában, arról a jó Szahmári Király Adám egy kukkot sem árul el! Csodálatos, hogy ő is, Mikos is milyen keveset mesélnek magukról, a bujdosók benső életéről, magánviszonyaikról! Pedig ez lett volna érdekes! Mégis volt haszna ennek az olvasmányoknak. Gondolkozni kezdtem a mi bujdosóinkról. (Közbevetőleg mondva, mennyivel festőbb, költőbb szó a bujdosó, a ma divatos emigráns vagy menekült szónál). S míg el-elgondolkozom rajtok, akiket a honvágy egyenként baza kergetett, eszembe jutott egy másik időszak, amikor kurucok szintén Párisba kerültek, de kevésbé szomorú és mélabus körülmények közt. 1705-ben, a felkelés elején Rákóczi megbízta volt ügyvivőjét, Vétési báró Kőkényesdy Lászlót, hogy a francia udvartól eszközölje ki azt a segítséget, amellyel XIV. Lajos Rákóczi bízta volt s melyre ha nincs kilátása, a fejedelem sose indította volna meg a felkelést. — Kőkényesdynek ez a küldetése sikerrel járt, kapta pénzt, — ha nem is eleget — ám amire nagy szükségük volt, mérnökari és pattantyú lövészeket. Ez a küldetés, ennek a küldetésnek sikerülte képezi darabonként tárgyat.

Belejártsanak még a magyar-francia huszárok, akikről olyan végtelen érdekes munka jelent meg franciánál Capitain H. Choppin tollából: Les Hussards cím alatt, pompás képekkel, sőt még a kúrtjelekkel is, melyeket a francia szolgálatban levő magyar huszárok használtak. Ezek a magyar szökevényekből és később bujdosókból alakított huszárezredék eleinte túlnyomóan magyarokból álltak s tulajdonosaik után magyar neveket is viseltek, ugymint Rátky, Bercsényi (franciásan Berchini) Esterházy stb. ezredék. Később elfranciásodtak.

Darabomban Rátky György huszárezredes s az ő huszárai szerepelnek. A magyaroknak ellenképét a franciák nyújtják, Torey márii külügyminiszter, aki a magyarok kívánságainak teljesítését sokáig ellenezte volt, aztán a francia hölgyek, akik meg a kaeki, daliás magyarokért lelkesedtek.

A többi mondja el a darab, amelyről, ha nem is válnék be, azt el fogják ismerni, hogy a címe — jó volt.

Berezik Árpád.

MŰVÉSZET

□ **Az ezredés emlékmű.** Ilyenkor űz idején az állami költségvetéssel együtt egy vasos könyvet is szoktak szétosztani a törvényhozás tagjai közt. Nagybőrra szaraz statisztikai adatok halmaza az, de a nagyközönséget is érdekelheti a bevezető jelentés, amely megközelítő képet szokott adni a kormány működéséről és az ország közállapotairól. A most szétosztott könyv az 1901. év kormányzati eseményeit és állapotát mutatja be és főképp Széll Kálmán miniszterelnök jelentésének egy passzusa az, amelyet itt ki akarunk emelni. Előre kell bocsátani, hogy a miniszterelnökség gondozására vannak bízva az Andrássy-ut végén épülő ezredés emlékmű, az Andrássy-szobor, Szent István király szobra, a király által ajándékozott tiz szobor, a királyi palota építése s díszítése és Erzsébet királyné emlékszobra. Mindezekről hűségesen beszámol a miniszterelnök és bizonyára a közvélemény hangulatának ad hű kifejezést, amikor jelentéven, hogy az 1902. évben elkészül a millenáris emlékmű építészeti része, a másfélmillió koronánál többbe kerülő műről még a következőket jegyzi meg:

— Sajnálatos kell azonban jelentésem óta mit sem haladt, bár az egyes szobrok és szoboroportozatok megmintázására kitűzött határidők 1902. április hó 30-ával már mind lejártak. *Későbbi emlékműt fogok találni arra, hogy ezen törvényhozásilag elrendelt emlékmű lehetőleg mielőbb elkészüljön.*

□ **Lajos kútja.** A budai Korvin-térre *Millacher* Lajos budai pölgár hagyatékából díszes kőzkutat állítanak. Erre a célra negyvennégyezer korona áll rendelkezésre, melyet *Rónay* Károly királyi közigazgató kezeli. A kút tervezésére művészi pályázatot hirdettek, melynek határideje a jövő héten október 31-én jár le. Az első díj a megbízás, a második díj ezer korona és a harmadik díj hatszáz korona. A pályázatban az újabb szobrász-nemzedék teljes számmal vesz részt.

□ **László Fülöp demontije.** A minap a hírlapok egy levéllel kapcsolatban arról adtak hírt, hogy *László Fülöp* jeles festőművészünk jelenleg Berlinben a német oszászár udvaránál időzik és sűrűn érintkezik egy oszászárrel, mint *Szögyény-Marich* berlini nagykövetünkkel. A levél egy és más intimitások is tartalmaz a berlini udvar légtéréből. *László Fülöp* táviratilag most annak kijelentésére kér fel bennünket, hogy ő jelenleg Párisban időzik s bár négy évvel ezelőtt tényleg lefektette a német oszászárt és gyermekeit, azóta Berlinben csak néhányszor — mindig rövid ideig — tartózkodott s ez alkalomkor sem a német oszászárrel, sem a nagykövettel egyszer sem érintkezett. Ugy a levél, mint az ahhoz fűzött kommentárak tehát tisztázó körülmények.

□ **A műemlékek országhozottsága** tegnap ülést tartott, amelyen több műemlék restaurálásáról teletk jelentést. Ennek során szükségesnek mondotta ki több régi templom renoválását, a oszadai és mezőtelegdi templomok faliképeinek tatározását és tudomásul vették *Gyalas László* műépítész jelentését a jakai templom nemskóra befejeződő restaurálási munkálatairól.

□ **Az Orvosszövetség képképzéséről.** Az Orvosszövetség műkiállításának csütörtök hangversenyén észre lehetett venni, hogy a fővárosi közönség zöme már bevonult téli lakásába. A nagyközönség hangos tetszésnyilvánítását fogadta a honvédeknek előadásait. A látás tárgya oktetlenül vasnapn délen 5 órakor történt. Nagy érdeklődés mutatkozott a szombaton tartandó bezáró hangverseny-estély iránt, amelyhez a rendezőség kéri a közönséget sőt-toiletben megjelenni. Meghívók ezen estélyre a társai pénztárnál is kaphatók lesznek. Belépője ára 2 korona.

TUDOMÁNY, IRODALOM

□ **Honoré de Balzac.** Ez a címe egy tanulmányának, melyet *Huszár Vilmos*, a francia irodalom műgyegeti tanára erről a halhatatlan regényírőről közrebocsátott. A korszak alapos ismeretén és az írónak finom átértésén alapuló tanulmány kitűnően megvilágítja Balzacnak helyét a francia és a világ-irodalomban. Huszár, aki a francia és a román irodalmaknak külföldön is elismert művelője, nagy szolgálatot tett a francia irodalomra vonatkozó dolgozatokban gyér literatúránknak, midőn ezt a magvas és kiválóan szép stílus tanulmányt megírta. De az elismerés illeti az *Urania* tudományos társaságát és annak jeles elnökeit, *Molnár Viktor* min. tanácsost, akinek támogatása lehetővé tette a szerzőt érdekes mű megjelenését. Huszárnak legközelebb egy nagy kötet jelenik meg francia nyelven Párisban a XVII. századbeli spanyol és francia drámáiról és följegozitva érezzük magunkat arra a föltételre, hogy e művel a magyar tudományok a külföldön is elismerést fog szerezni. A Balzacról szóló füzet minden könyvkereskedésben kapható s ára egy korona.

□ **A Magyar Orvosok Lapja** című orvostudományi és orvostársadalmi hetilap érdekes tartalommal jelent meg e héten is. Eredeti cikkein, bő lap-szemléletén és egyéb rovatán kívül terjedelmes melléklet is van hozzá csatolva, melyen dr. *Szigeti Gusztáv* ad adalékokat az orvosszakértői vélemények mérlegeléséhez és ismerteti a Geiber-tele gyógykasságai ügyben adott szakvéleményét.

□ **Szomorú szavak.** A *Magyar Földrajzi Társaság* ma este hat órakor ülést tartott, amelyen *Erődi Béla* elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg a társaságnak a nyári szünet alatt elhunyt három kiváló tagjáról: *Jankó Jánosról*, *Király Pálról* és *Pethő Gyuláról* is. Emlékképet a Társaság, az elnök indítványára, jegyzőkönyvben fogja megörökíteni. Azután dr. *Thüring Gusztáv*, a fővárosi statisztikai hivatal aligazgatója a *felvidéki népfogyásról* és a *kivándorlásról* tartott előadást.

Kimutatta, hogy az elmúlt husz év alatt a felvidék 12 vármegyéjében 2868 község között 873-nak népessége megapadt több mint 46 000 lélekkel, de a néplgyás sokkal nagyobb, mert a husz év alatt a népesség természetes szaporulata 460.006 lélekre rugott, a népszámlálás eredményei azonban csak 229 000 főnyi szaporulatot tüntettek fel; tehát 231.000 lélek hiányzik. Ez az őrisíri hiány a kivándorlás eredménye, mely tehát a szaporulatnak teljes felét emésztette meg. A felolvasó a kivándorlás okainak soklétségeit magyarázván kimutatta, hogy a felvidék lakosságának száma nincs arányban a területtel. Ha a kivándorlást meg akarják szüntetni, szükséges, hogy a mostani primitív termelési mód helyett oly gazdálkodási és termelési módok honosítsanak meg, melyek nagyobb népesség fenntartására alkalmasak. Felolvasó szerint a kivándorlás csak szimpptomája más bajoknak, orvoslása tehát csak úgy képezhető, ha a szimpptomát előidéző bajokat szüntetjük meg vagy legalább enyhítjük.

□ **Adórendszerünk.** Kritikai tanulmány-vázlat. Irta dr. *Förpög Lajos*. Adórendszerünk tanulmányának javítása a legaktuálisabb jellegű kérdések egyike. Ezt az aktuális kérdést szakszerűen s érdekesen tárgyalja ez a mű. Megjelent *Politzer* Zsigmond és fia cégénél, ára 80 fillér.

Szakmü a folyamhajózásról.

Budapest, október 23.

Suppán Károly V. dunagőzhajózási főfelügyelő ur tollából most került ki egy mű, melynek címe „Wasserstrassen und Binnenschifahrt“. A mű A. Troschel, Berlin-Grunnewald kiadásában jelent meg.

A szerző, ki hazánk fia, kezdetől fogva magyar nyelven tervezte a mű kiadását és csak a magyar könyvkiadók szűkkeblűségén mút, hogy nem így történt.

A mű, mely magábanvéve páratlan, hatalmas léhezogt van hivatala beütöeni a folyamhajózási irodalom még eddig nagyon szegény terén.

Már a szerző személyisége teljes biztosítékot nyújt a mű tartalmáról, — ő nemcsak íthón, de a külföldön is mint oly szakember ismeretes, ki a saját maga szerzete tapasztalatokon kívül nagy elméleti képzettséggel, műszaki ismeretekkel bír és a hajózási technikát nemcsak hajózási de műszaki szempontból is ismelve és gyakorolva, e munkában a folyamhajózási fejlesztéséhez — nemcsak a hajósokra, de a műszaki emberekre nézve is — nagybecsű művet alkotott. Hogy különösen a folyamhajózással, az egyes folyamokra egy, minden követelményeknek meg előléjáróvet egy műszaki ember alkotni tudjon, szükséges, hogy hajózási ismeretei is legyenek, ismerje azon loyományokat, amelyeken az illető jármű használva lesz.

Csak az, ki tudja, mily nehéz és mennyi időbe kerül ily gyakorlati ismereteket szerezni és hogy a szerzett tapasztalatokat tulajdonosa minő féltékenységgel őrzi, az képes teljes mértékben megbecsülni és méltányolni e nagy szellemi kincset, melyet *Suppán* főfelügyelő ur idét és fáradságot nem kímélve, tisztán csak az általa annyira szerzett folyamhajózási ügynek ismertetése és fejlesztése céljából az aszírnt érdeklődők és az avval foglalkozók szolgálatára bocsátott. Az elméleti adatokból csak azok vannak a műben felsorolva, melyek a gyakorlatban teljesen beváltak.

Annival inkább nem mulaszthatjuk el a könyv ismertetését, mivel az a külföldi szakkörökben nagy feltűnést kelet és nagy méltányolásra talált. A közel 600 oldalra terjedő mű 6 főrésze van osztva és azok 18 fejezetre.

Az első résznek, mely a természetes vizutakról szól, 1-6 fejezetében ritka következetességgel van leírva a természetes vizutak keletkezése, azok különféle hasznos és káros tulajdonságai és a víz természete. Összehasonlítva különböző államok föltalóit, felsorolva egy kultúrállamban már használatban levő és szükséges különböző intézkedéseket a folyamhajózatok számára levetővételére és fenntartására.

A 2. fejezetben a loyókat és folyományokat tisztán mint hajózási utakat tárgyalja továbbá azok javítását hajózási célból, rámutat természetellenes folyamjavításokra. Leírja a hajózási meneteket görbületekben, homokpadok közötti átmenetekben az általános menetszabályokat, ismerteti a zátonyok keletkezését, a homokpadok gerebenezéssel való eltávolítását, az állandó és vándorló homokpadokat, a folyamgörbületeknek fenntartását, hajósok tapasztalatait szabályos menetekben és tisztes leyeiken. Igen érdekesen és behatóan ismerteti a hajózási akadályokat a Dunán.

A 3. fejezet loyók hajózatvételéről és folyamszabályozásokról szól. Nagy tapasztalattal sorolja fel a loyamszabályozás különféle módozatait, kiemeli a természetes loyamszabályozás előnyeit, ismerteti a Dunának legfontosabb hajózási akadályait, ismerteti a loyam sekély helyeinek megjelölésének módojait, a jelzési szolgálatot, loyamtisztítást és a kótrást.

A 4. rész a mesterséges vizutakról szól, a 4. fejezetben leírja a duzzasztó-műveket, loyók csatornázását, behatóan ismerteti a különféle duzzasztó-műveket és csatorna-rendszereket egy nálaunk, mint Ausztriában Német- és Franciaországban, rámutat egyszerűsmit a csatornázás által nyerhető vizierőkre.

Az 5. fejezetben felsorolja a különféle csatornákat legreggibb időkől kezdve, külön a szilipeket, azok vizogyasztását, a vizogyasztás kisebbítésének módozatait, behatóan ismerteti a nagy tengeri csatornákat, felsorolja továbbá a csatornák normális dimenzióit, csatornákat nagy esséssel, a különböző telepeket a szükséges víz nyeresére és az időt, amely szükséges a hajók beszilipezésére.

A 6. fejezet a hajóemelőműveket és a hajók szárazon való szállítását tárgyalja. Ezen részlet egyike a legérdekeseknek, mert jelenleg az egész műszaki világot foglalkoztató kérdéseket tárgyal, amennyiben felsorol sok már meglévő és több tervezet a fentnevezett kérdés megoldására. Felsorolja egyik előnyeit a másik felet, ismerteti a hajóvasutakat, a hajók igénybevételét szárazon való szállításnál. Igen érdekes tervezetet ad a hajóvasutakon hevederekben való szállításról.

Kiemeli a szárazon való szállítás előnyeit és a hajóvasutak szállítási képességét.

A 7. fejezetben felsorolja a belvizi-kikötőket, azok felszerelését, szétválasztva a folyó- és csatorna-kikötőket, ismerteti a kikötői szolgálatot és az amerikai különféle átrakodási szerkezeteket.

Mitűn így a belvizi utakat ismerteti, áttér a szerző a III. fejezetben a belvizi hajózási. A 8. fejezet a tutajozás és evezős hajózási szót. A történelmi részen általánosan előtűnteti a hajózási fejlődését, ismerteti a különféle szállítási módoakat, leírja a tutajozást és az evezővel való hajózási foglymenetben, felsorolja a kompokat, az evezővel való hajózási hegyemenetben, leírja részletesen a hajótestet, kitorjédo annak elmeletére, leírja a régi fahajóépítést, vashajóépítést a loyál való vontatást, vitorlázást és a hajókolást.

A 9. fejezet a gőzhajózásról szól. Ismét a történelmi részesel kezd a szerző, felsorolja a különféle hajószerkezeteket, összehasonlítja a lapátos kerekeket a csavarral, leírja a lánco- és kötélszárúkat, a vizilokomotívokat, összehasonlítja a különféle vontatásnémeteket gazdasági szempontból, összehasonlítja a különböző géptípusokat és rámutat egy új motorra, a osavarkerekre. Végre megemlékezik a különféle kotróhajókról.

A 10. fejezetben a szerző leírja a hajózást különböző folyamonok és kis mélységű vizeken, leírja a Duna folyását, annak mellékfolyóival, megjegyzi azok hajózható részét és összehasonlítja azok értékét a hajóüzemben leírja a különféle szabályozási műveket, ismerteti a Duna szabályozását alacsony vízállásra. Felsorolja a hajózható mlyések Regensburgtól Gönyőig, ugyancsak a Dunakataraktusokon, leírja a különböző hajózási vállalatok hajóit, a Dunán divó vontatás módzatait annak különféle szakaszaiban. Ismerteti a Dunán bevált normál uszály-típust, a Dunán bevált vontatógőzös formát, a vontatási költségeket, leírja a Duna, Rajna-, Elba- és Odera-hajózást, ismerteti az egyensúlyozott hajó-kormánylapátot, összehasonlítja az uszályok kibaszálását a Dunán, Rajnán, Elbán és Oderán, leírja a francia folyamhajózást és rámutat a különféle hajókra, melyek sekély mélységű vizeken alkalmazhatók.

A IV. rész a hajóellenállásról és vontatásról szól. A 11. fejezetben leírja a hajóellenállást, annak keletkezését, különböző részeit, felsorolja a legjobban bevált elméleteket, tekintettel a folyamhajózásra. Ismerteti az I. oszáz. kir. szab. dunagőzhajózási társaságát a Dunán tett nagykiterjedésű kísérleteit és levezeti belőle a leggazdaságosabb hajómórt.

A 12. fejezet az uszályvontatást folyokon és folyamonok tárgyalja, felsorolja az általános szükségleteket, melyek folyokon egy gazdaságos vontatáshoz szükségesek, rámutat a folyamhajóknál szükségesek könnyű építési módra és az üzemszükségelekre gazdaságos vontatásnál, a géprenek olcsóbbi kibaszálására, ismerteti továbbá a legelőnyösebb uszálymanővereket, kiemeli a kormányozhatóságot illetőleg a menethetőségét a különféle vontatásoknál kiemeli a jó kormányozhatóság befolyását a vontatás költségeire, ismerteti a különféle kézi és gőzkormánykészülékeket leírja az új, szabadalmazott kormánykészüléket, felsorolja a különféle vontatási módzatakat úgy a Dunán, mint a nevezetesebb nagyobb folyamonok.

A 13. fejezet a hajóvontatást csatornáknban ismerteti, ebben a szerző kifejti az általános követelményeket, melyek szükségesek a csatornáknban való gazdaságos vontatáshoz, leírja továbbá a vontatást csatorna-gőrbületeknben és keresztzeteknél, felelmit a vontatási sebességeket, a csatornaruták kormányozható-képességeit, leírja a csatorna keresztzetének és formájának befolyását a vontatási ellenállásra. Ismerteti a különféle vontatási eszközöket, felsorolja az azok gazdaságosságát, továbbá a tonna-kilométerenkénti költségeket, szintgy ismerteti az egyes vontatási eszközök izembiztonságát, továbbá a zsilipeken való átjárásait. Leírja a villamos lokomotív-vontatás költségeit ugyancsak a gőzös vontatásé, a gőzösseli vontatás önköltségeit, továbbá érdekes adatokat közöl egy gőzös, valamint egy uszály üzemszükségeiről s összehasonlítja a gőzös- és lokomotív-vontatás költségeit.

Az V. rész a vizituk gazdasági értékéről szól, a 14. fejezetben ismerteti a vasutak és vizituk üzemszükségeit, beszél a járművek nagyságáról, felelmit a vizituk sokoldalú használatosságát, egyuttal rámutat a vizituk hátrányaira, a természetekozta üzemszükségletre. Beszél a Duna-, Rajna-, Elba- és Odera-, valamint a német, francia és orosz csatornák üzemszükségeiről. Kifejti a vizituk befolyását és árúárakat, beszél a tengeri közlekedésről, és azon való szállítási költségekről, valamint a belvizeken való szállítási költségekről.

A 15. fejezetben a szerző érdekes képet nyújt a vasutak és a hajózás között folyó versenyről. Szól a vizitukon való szállításkn befolyásról a vasutak bevételére, ismerteti a Duna-, Rajna-, Elba- és Odera-vidék hajózási állását és a vasut szállítási állását. A 16. fejezet szól a vizituk hasznosságáról a mezőgazdaságra, kereskedelemre és iparra, rámutat a vizituk gazdasági értékére egész Európára néve.

A VI. rész a vizituk statisztikáját tartalmazza. A 17. fejezetben feleto érdekes képet nyújt a világ meglévő és tervezett vizitúiról.

Végül a 18. fejezetben az osztrák vizituk törvényéről szól.

E rövid összeállításban öhajottuk a művet ismertetni, melyről bizton állíthatjuk, hogy az aziránt érdeklődők várakozásait teljesen kielégíti.

Reméljük, hogy a szerző e művel még nem fejezi be irodalmi tevékenységét, hanem tágkörű ismereteinek és tapasztalatainak közlését a folyamhajózás teréről továbbra is folytatja és ezen irányban, melyben munkájával mint útörő szerepel, a többi szakfőrlakait is munkásságra serkenti.

a legkevésbé, amit kívánhatnak ellenértékül, az, hogy fizetésük kezdő- és végfokozata megmarad/son azon a fokon, a hol a jelenlegi rendszer szerint van. Kivánják tehát, hogy a rendes tanári fizetés kezdődjék a jövőben is a IX. fizetési osztály 2. fokán és kezdődjék 4 egyhatod /0-kal alacsonyabban, mint a VII. fizetési osztály 1. foká. A lapokban közölt új skála szerint 2900—5700 korona között emelkednék a fizetés. A 2800 korona emelkedés 7-szer 400 korona negyedeves pótlékra volna beosztandó. Ugyanezen olv szerint az igazgatók fizetése 3600—7700 korona között váliakoznék. A választmány azonban célszerűbbnek látta, hogy a tanári és igazgatói korpotlékek egyenlők legyenek s az igazgatói fizetés egy állandó összeggel legyen nagyobb, mint a tanári. Ugyanekkora korpotlékeket hoz javaslataba a többi alkalmazott számára is (segédtanárok, gyakorlók, iskolai tanítók), akiknek fizetése így szintén állandó összeggel maradna anul a rendes tanárok fizetésén.

(A magántisztviselők országos nyugdíjgyesülete) október 26-ikán, vasárnap délelőt 11 órakor saját helyiségében (VII. Keresepesi-ut 78. sz.) igazgatósági ülést tart. Tárgyszorazat: 1. Üzleti jelentés. 2. Bejelentések és előterjesztések. 3. Esetleges indítványok.

SPORT

Football. A Magyar Testgyakorlók Köre és a Műgyeleti Football-Club első csapatának tegnapi mérkőzését nagyszámú közönség nézte végig. A M. T. K. fiatal csapata rövid életű ugyan, de azért máris oly jó hírnévnek örvend, hogy erős ellenfeleink kell tekinteni. A M. F. C. csapata, jeles fiatal erőikkel felirissítve, bár nem áll még képességének teljére, de eddigi — mindig győzelmek — szereplésének eredményeiből ítélve: fegyelmezett és fair játéka rövid idő alatt első csapatát teszi. A matchet a M. T. K. támadása nyitja meg és szép összjátékkal a műgyeletek mezején tartja a lapdát. Csakhamar a M. F. C. csapata is belemelgzik a játékba. Tánadást támadás követ s már az első 5 percben goalhoz juttatja öket erélyes játékkal. Fischer balszélő osatár meseri játékkal és csak ritkán látható ügyességgel leut a labdával, keresztül s M. T. K. haliback és back során, üldözve egy csomó osatárról, igazi bravurral szerzi meg csapatának az első goalt, melyet 10 perc mulva a második követ ugyancsak Fischer révén. Változatos játéknban gyönyörködnek a nézők s s az első félidő 2:0 eredményvel záródik a M. F. C. javára.

A második half-timeban a műgyeletek nagy fölányének a gyengébb ellenfél erőszakkal akar gát vetni s így természetesen szó sem lehet fair-játékról, mert a M. F. C. nem akarván erőszakkal szaporítani a goalok számát, megelégedett a 2:0 goal-aránnyal szép győzelemmel.

A közönségnek és a játékosoknak egyaránt nagy fejtörést okozott a bírónak határozatlansága és ítélletei csak zavaralag hatottak a játék menetére.

A játéknban kiütköztek: Fischer, Halász, Bartl, Nirsee, Lichtmann, Friedrich (M. F. C.), Pozsonyi, Károly, Kohn (M. T. K.)

Vasárnap három helyen mérkőznek agilis labdarugóink. A csömöri-ut pályán a Műgyeleti Football Club és Magyar Uszó-Egyesület; a Margit-szigeten 33 Football Club és Ferencvárosi Torna Club; a Lehel-utcai pályán pedig a Budapesti Torna Club és Budapesti Sport Club I. csapatai küzdenek egymás ellen.

Bécsi löversenyek. Ma megint jól bevált a papírforma s a favoritok javarészt diadalt arattak. Az öszi Kanca-díjban csak három ló futott, de a versenyt mégis érdekessé tette a finishe, amely holtversenyyel végződött Mágnes és Olympias között. Az Abonnet handicap hatalmas mezőnyéből a favori Gazette került ki győztesnek.

A nagy akadályversenyben mind a hat ló indult. Baltavárt és Bohémet fel kellett tartani, Néha-Néha pedig elbukott, így Corelli II. igen könnyen győzelemhez jutott Mr. John és Da kommt sie előtt.

A versenyek részletes eredménye a következők:

I. Eladók gátversenye. Díj 1800 korona. Távoiság 2400 méter. Mautner V. Puritanerje (Poole) első, hg. Taxis M. E. Godioheja (Williamson) második, Mr. Lambton Heimchenje (Moritz) harmadik, azután Erbrprinz, Maculani, Dupiert Szamóca, Cavalcanti. Totalizátor: 10:36. Helyreogadás: I. 50:67, II. 50:62, III. 50:239.

II. Eladó kétvezek handicapje. Díj 2000 korona. Távoiság 1100 méter. Schossberger L. Alte Wieseje (Kobliosek) első, gróf Bathány E. Marobuejeje (Huxtale) második, báró Harkányi J. Elégje (Russel) harmadik, azután Condottiere, Marignan, Monxainpetr, Lator II, Guerilla, Göndör, Takács, Világos, Veranda, Kintornás, Antónia. Totalizátor: 10:76. Helyreogadások: I. 50:131, II. 50:808, III. 50:105.

III. Öszi kanca-díj. Díj 5000 korona. Távoiság 2000 méter. Szemere M. Mágnes (Bonta) és gróf Wenckheim J. Olympias (Tara) holtversenyben elsők, Egyedi A. Javorinája (Gray) harmadik. Totalizátor: 10:11 és 21.

IV. Abonnet-handicap. Díj 5000 korona. Távoiság 1200 méter. Báró Königswarder H. Gazetteje (Bonta) első, Krausz L. Viribus unitis (Martinkovics) második, Thassy A. Figyelemje (Gray) harmadik, azután Sanyí, Csurgó, Jenkins, Saville, Agnes, Sorrento, Cassandra Toldi, Jucheh, Minlu, Renaissance, Queen's Daughter, Micheime, Santos. Totalizátor: 10:44. Helyreogadások: I. 50:106, II. 50:223 és III. 50:150.

V. Eladó verseny. Díj 2000 korona. Távoiság 1600 méter. Gróf Festetich T. Tubereuseje

(Gray) első, báró Springer G. Garádzája (Dangman) második, Szemere M. Perlasza (Bonta) harmadik. Azután Töppörty, Adoma, Tombeur, Boa. Totalizátor: 10:68. Helyreogadások: I. 50:102, II. 50:124, III. 50:71.

VI. Nagy bécsi Uszú akadály-versenye. Díj 10,000 korona. Távoiság 6400 méter. Herceg Taxis E. M. Corelli II. (Williamson) első, Mravik P. Mr. John (Sheybal) második, Mr. White Da kommt sie (Sinna) harmadik, azután Boheme, Néha-néha, Baltavár. Totalizátor: 10:21. Helyreogadások: I. 50:93, II. 50:280.

VII. Lánzi-díj. Díj 3000 korona. Távoiság 1600 méter. Egyedi L. Matchboy-ja (Kobliosek) első, Capt. George Blockade-ja (Krousi) második, Br. Uchtriz Zeigmund Sardou-ja (Tara) harmadik. Azután: Berger, Füles. Totalizátor: 10:59. Helyreogadások: I. 50:146, II. 50:146.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Elnök és védő. Megirtuk, hogy az ügyvédi kamara legutóbbi ülésén szóba került, hogy Zsitvay Leó, a törvényes elnöke, nem mindenkor veszi figyelembe a védelem jogait. Zsitvay egy hírlapíró előtt kinyilatkozta, hogy teljesen távol áll tőle a védelem jogait megsonkítani. Ugyanezt ismételte tegnap az elnök Szivák Imrénnek, a kamara elnökének is, ki őt ez ügyben ielkereste. A közel kétórai megbeszélés alatt azonban felmerültek olyan tervek, amelyek a jövőben teljesen kizárják a hasonló félreértéseket. Ezekről a kamara elnöke a választmány legközelebbi ülésén fog beszámolni.

§§ Beteg koronaügysz. Katona Béla koronaügyszéi helyettes néhány hét óta betegesedik. Az igazságügyminiszter dr. Baumgarten Izidor bízta meg sürgős dolgainak ellátásával.

§§ A margittai vizsgálat. A királyi Kuria, mint tudva van, a Szatmári Mór margittai mandátuma ellen beadott petíció ügyében a petíció hat vádpontja közül kettőre elrendelte a vizsgálatot. A Kuria most küldötte meg végzését a felelnek és a nagyváradi kir. táblánkn, melyet a vizsgálat végrehajtásával bízott meg. E végzés szerint a Kuria a következő két tényre néve rendelt vizsgálatot:

1. hogy Szatmári Mór az 1901. évi október hó 2-án Margittán megtartott országgyűlési képviselőválasztás kiírása és megtartása közötti időben oly megállapodásra jutott Lapeuczy Gyula és tizenkét társa margittai iparosokkal, akik őt a választásnál jelölni kívánták, hogy ő csak az esetben lép föl, ha a nevezettek neki meg nem választása esetén a fölmerült választási költségeket a választás betegezése után sajátjukból megtérítik, hogy továbbá az említett margittai iparosok Szatmári Mórnak a bukásával beiejezett választás után az említett választási költségeket nem térítik, sőt az 1902. év június hó 25-én Margittán megtartott országgyűlési képviselőválasztás előtt Szatmári Mór a nevezett iparosoknak azt az ígérletet tette, hogy amennyiben szavazatukat readják s ügye diadalt kivizsik, úgy adósságukat sikere esetére elengedi. E tényre néve kihallgandó az említett tizenhárom margittai és még három tanu,

2. hogy Szatmári Mór 1902. évi június hó 5-én Papfalván 70—80 főnyi gyűlekezett előtt megtartott programbeszédében ezeket mondta:

„Az ország csak az uraké, nem a titeké, szegény emberek; az urak bővelkednek minden jóban, ti meg nélkülözök mindent. Ti csak azért dolgoztok, hogy az urak zsebreghajának az urak... Lájtjátok ezeket a zödelök hamokat? Szegény nép! Ti vetettétek, ti dolgoztátok meg véres verejétekkel, de más fog abból arani... Látom, hogy nagyrésben csizmából sinosen, szegények vagytok, arra sem telik.”

Erre a tényre néve a Kuria harminc tanu kihallgatását rendeli el. A harminc tanu közül ötre a kérvényezőkhó hivatkozhat, huszonötre pedig a megtámadott képviselő ki a tanuokkal azt akarja bizonyítani, hogy a panaszolt kifejezéseket beszédében nem használta.

Amint ebből látszik, a királyi Kuria judikaturáját épességel nem lehet egyszékesnek mondani. Annak idején Pavlovits Ljubomir ellen bizony százszor erősebb vádpontokat hozott fel a petíció és ellene még csak vizsgálatot sem rendelt el a Kuria választási tanácsa. Viszont ugyancsak Pavlovits ellen ugyanannak a kortesbeszédének alapján a Kuria büntetőbírádsága vádhatározatot hozott.

§§ Egy tanácsjegyző panasz. Zsedényi Aladár fővárosi tanító néhány hónappal ezelőt bizalmas uton tudatta gróf Festetich Géza fővárosi tanácsjegyzővel, hogy Gábel Gyula tanító sértőleg nyilatkozott róla. Gábel ugyanis azt beszéte, hogy gróf Festetich, akit ő lapjában erősen megtámadott, nemcsak elégtelt nem kért tőle, hanem hivatalában mindig kiütközött szivességgel fogadta. A tanácsjegyző magához hivatva Gábelt, aki két tanu előtt tagadta, hogy a tanácsjegyzőt rágalmazott volna. Gróf Festetich azután még becúlétsértésért és rágalmazásért följelentést tett Gábel ellen, aki a mai tárgyaláson ismét tagadta, hogy a tanácsjegyzőt sértő módon nyilatkozott volna. A bíró, minthogy a vádat nem látta bebizonyítottkn, Gábelt fölmentette.

§§ A nyaralók réme. A fővárosi ember nyár derekán kitelepi családját a szomszéd községekbe és estenként ő maga is ki szokott zónálni övéibe. A nyaralók villáiban tehát kevés a férfénp. Bruckner Béla, egy professzionátus, fegyházzsivel betörő, a folyó év nyarán ezt já kedvező alkalmat kívánta gyűmöl-

EGYESÜLETEK

(A tanítóképző tanárszövetület) választmányára tegnap este dr. Kovács János elnöklele alatt ülést tartott, amelyben a fizetésnémetés kérdésében a következő megállapodásokra jutottak:

Kérni fogják a tanárok rangsoros előléptetése helyett a tisztán korpotlékos előléptetést, bár kétségtelen, hogy ez utóbbi rendszer anyagilag hátrányosabb, amennyiben most a magasabb fizetésűek száma anyyi, mint az alsóbbaké, az új rendszer mellett pedig mindig több lesz a kisebb fizetésű. De amidőn állásuknak morális érdekeiért ezen anyagi áldozatra készek,

születni és a fővárosos szomszédos Pécel községbe átrándulva, folyó év augusztusban gyors egymásutánban másodszor be a Pécelen lakó dr. Sánta Elemér budapesti büntető-törvényszéki bír., Glöck József borkereskedő, valamint Szilágyi Emil miniszteri tanácsos lakásának nyitva levő ablakán és a szekerényeket feltörve, az ezüstkanalról a noteszkönyvig ellopt mindent, ami kezéigérte került. Az ellopt tárgyakat gyorsan eladta vagy elzajlóította. Már számtalan tárgy gyűlt így össze nála, amidő augusztus 29-ikén rajtakapták és a menekülő tolvaj az erdőben a csendőrekk elölgtek. Ma itélkezett felette a pestvidéki büntető-törvényszék **Bánó József** kir. táblabíró elnöksége alatt; a védelmet dr. **Gleichman** Lajos budapesti ügyvéd látta el. A vádlott oszupán a Szilágyi-féle lopást ismerte be, a többi esetekben tagadásban volt. A bíróság **Bruckner** négyévi fegyházra ítélte. Vádlott megnyugodott, védője azonban érdekében felmentésért és enyhítésért felebbezett.

TÁVIRATOK

Páris, október 23. A kormány **La Ligani**-nak, a béсанgioni püspökség fővikáriusának, aki aláírásokat gyűjtött az érsekek és püspökök között a parlamenthez intézett petíció számára, felfüggesztette a járandóságait.

Gráo, október 23. A **Leykan** Adolf-féle nagy lópor-gyár a múlt éjszaka fölrobbant. Emberéletben nem esett kár.

A sztrájk ügye a francia kamarában.

Páris, október 23. A kamara mai ülése előtt a többséghez tartozó négy párt megbízottjai összejártak és elhatározták, hogy a bányamunkások sztrájkjára vonatkozó interpelláció letárgyalása után határozati javaslatot fognak benyújtani, amely szerint elvárják, hogy a kormány 1. biztosítani fogja a sztrájkjog és a munkaszabadság szabad gyakorlását, 2. mindent el fog követni, hogy a bányamunkásokat érdeklő törvényjavaslatok mielőbb tárgyalásra kerüljenek és 3. hogy minden befolyásával oda fog hatni, hogy a bányatársaságok és a bányamunkások közötti fennfőlgó viszály választott bíróság úján békésen elintéződjék.

Páris, október 23. A bányamunkások sztrájkjára vonatkozó interpellációk folytatódólag tárgyalásánál **Jaurès** felhívja a kormányt, hogy a bányamunkások és a munkaódoók közti viszálynak vessen véget. Kitejti a bányamunkások követeléseit és több törvény elfogadását követeli, köztük a munkaidő korlátozásáról, a balesetekről szóló törvény módosításáról és a betöltött 50-ik év után minimális biztosítási összeg megállapításáról szóló törvények alkotását.

Jaurès azt kívánja, hogy az állam, a munkaódoók és a munkások egyenlő részekben járuljanak hozzá az aggkor esetére való biztosításhoz. (Tetszés.) Emlékeztet Roosevelt példájára és a szavakkal végzi beszédét: A társaságok nem fognak ellentállhatni, ha a kamara megadja a miniszterelnöknek az erkölcsi autoritást a választott bírói döntésre. A kamara így módon nagy és hazafias dolgot fog művelni, a méltányosság művét a munkások javára. (Tetszés a baloldalon.)

Combes miniszterelnök igazolja a csapatok kiküldését, hogy a rendet fenntartsák, kivéve néhány erőszakoskodást, sajnálja a terroiroi esetet, mely a sztrájkjal semmi összefüggésben sincs. **Combes** megjegri, hogy az aggkor esetére való biztosítás és a balesetbiztosítás tervét a szenátusban támogatni fogja, de a bérkérdést a vállalkozóknak és munkásoknak egymás közt kell szabályozniok. A miniszterelnök így végzi beszédét: A kormány igyekszik fog a különböző munkáskategóriákra nézve kedvezőbb megoldást létrehozni. Kész a felek közt közvetíteni, az igazságosabb megoldást tanácsolni. Minden erejével igyekszik fog a sztrájk befejezését elősegíteni, mely nagy nyomorral, talán a szenápor tönkretetésével nyenyet, míg külföldi konkurrensainknak örömtől okoz. (Tetszés az egész házban a szélsőbal kivételével.)

Beauregard szemére veti a kormányt, hogy ez okozta a sztrájkot, mert a szocialisták rabja.

Foveury a csapatok visszavonását követeli.

Pichon védelmezi a szénbányatársaság magartartását és a bérlek leszállítását. A társaságok nem vonatkoztak tárgyalásokba beosztáson. **Guillain** és **Pichon** részleteket hoztak fel a **dunkerquei kihágásokról**. **Combes** miniszterelnök kijelenti, hogy tudomása van a dolgról és tiltakozik az agitatórius jellegű irányzatos hírek ellen. A jobboldal a vitának holnapra halasztását követeli és zajong. **Jaurès** szemére veti, hogy obstrukciót folytat. **Combes** azt mondja, hogy a kormánytól választ kívántak egy kérdésre. Itt vannak a táviratok, az első 1 óra 40 perkor adatótt fel. A **dunkerquei** alprefektus közli, hogy tegnap minden intézkedést megtettek a rendezavarások elfojtására. Reggel ismétlődtek a zavargások. Az alprefek-

turát is megtámadták. A rendőrség és katonaság elégtelennek bizonyult. A második így hangzik: A sztrájk véget ért. A munkát holnap reggel ismét megkezdik. A munkások és a vállalkozók közt megegyezés jött létre. (Hosszantartó általános tetszés.)

Az angol alsóházából.

London, október 23. Az alsóházban **O'Kelly** (ir nacionalista) kérdi, vajjon a kormány által a mult ülésszakban bejelentett és a status quo ellen irányuló politika alkalmazását nyere-e Adria-tenger status quo-jára és vajjon a kormányt van-e értesülése a Deloasoé külügyminiszter által nyilvánosan említett egyezményről, mely Olaszország és Franciaország közt a status quo esetleges megzavarása tekintetében létrejött. **Cranborne** államtitkár kijelenti, hogy az első kérdésre igennel válaszoltat és hozzáteszi, hogy a kormány mitsem tud egy Olaszország és Franciaország közti egyezményről, mely a Földközi-tenger status quo-jának megzavarását involválná.

Az interpellációk felolvasása alatt az **írek**, akik az ir államtitkár válaszaival nem voltak megelégedve, az elnök rendelkezéssel ellenére számos pótkérdést vetettek fel. Erre hosszantartó nagy nyugtalanság és zaj keletkezett. Az írek ezután az elnapolást próbálták indítványozni, hogy az ir végrehajtó hatalom eljárását tárgyalhassák, mely rendőrhivatalnokokat meghagyott állásukban, bár hamis esküt tettek. Az elnök megtagadta az engedélyt, mire újabb nyugtalanság támadt. Végül **Derlin** ir nacionalista engedelmet kapott, hogy az elnapolást indítványozhassa a végből, hogy a Belfasban történt legutóbbi vallási zavarkot tárgyalhassák. Az indítvány az ülés végén fogják tárgyalni.

A triezsti sztrájk.

Trieszt, október 23. A Lloyd fűtőinek sztrájkja egyre nagyobb arányokat ölt, a sztrájkolóka ma elhatározták, hogy addig nem állanak munkába, míg követeléseiket nem teljesítik és tizenkét tagu küldöttséget küldtek ki, hogy a Lloyd igazgatóságával tárgyaljanak. A Lloyd a fűtőknek kijelentette, hogy nem teljesíti követeléseiket, melyek arra vonatkoznak, hogy csak a közvetítő iroda által ajánlottakat fogadja föl a társaság, mert a főkapitányoknak szabadjára van hagyva, hogy ők maguk válaszssák meg legénységüket. Ma a sztrájkoló fűtőkhez sok matróz is csatlakozott. **A Horvát** és a **Szilezia** nevű hajók ma ideérkeztek, fűtők azonnal a sztrájkolóka közé állottak. **A Wurmbránd** és a **Kleopatira** hajók, melyeknek fűtői először kezdtek meg a sztrájkot, idegen fűtőkkel indultak ma el Alexandriába. Félő, hogy a Lloyd másnemű személyzete is sztrájkba áll.

A német vámtarifa.

Berlin, október 23. A birodalomgyűlés folytatta ma az **árpá** és **zab vámjának** tárgyalását. Többek hozzájárulása után először **Heim** indítványára szavaztak (minimális árpavám 6 márka). **Barth** indítványára névszoritni szavazást rendeltek el. **Heim** indítványát 242 szavazattal 88 ellenében elvetették (2 nem szavazott). A kisebbség a bajor centrumból, a mezőgazdák szövetségéből, a konzervatívok és az antisemiták egy részéből, **Kaunmann**, **Helmsedt** és **Lichtenberger** nemzeti szabadelvűekből, (a klub kötelékén kívül) grófi **Oriola** és **Deinhard** nemzeti szabadelvűekből alakult. A bizottság indítványát (minimális árpavám 5-6 márka) 183 szavazattal 133 ellenében (6 nem szavazott) elögdadták. A többség az egész jobboldalból, az antisemitákból, a lengyelekből és 8 nemzeti szabadelvűből alakult. Ezután az autonom vámtarifának az **árpá vámjára** vonatkozó tételét a bizottság indítványa értelmében (7 márka) elfogadták. Az **árpára** vonatkozó többi indítványok ezáltal elesnek. **Heim** ezután visszavonta a 6 márkás zabvámra vonatkozó indítványát. (Folkliátások balról: Halljuk! Halljuk!) A bizottság indítványát erre (minimális zabvám 5 márka) 180 szavazattal 139 ellenében elfogadták (2 nem szavazott), épp ugy a bizottság indítványához képest fogadták el a zab tarifátételét (7 márka). A legközelebbi ülés holnap lesz.

München, október 23. Hír szerint a birodalmi kormány bizik abban, hogy a tarifajavaslatot csekély többséggel elfogadjatja, minthogy a centrum aggódik, hogy a birodalomgyűlés fölösztatása esetén Dél-Németországban vereséget szenved. Gróf **Bülow** kanellár állítólag a követségi kormányokkal folytatott tárgyalások után elhatározta, hogy nem fogja fölösziatni a birodalmi gyűlést.

Véres sztrájk.

Páris, október 23. A Havas-ügynökség jelent **Dunkerque**ből: A sztrájkolóka kifosztották a boltokat és felgyújtották a rakpartokon levő élelmiszerraktárakat, azután behatoltak az igazságügyi palotába. A palota előtti téren lovasság lépett közbe. A sztrájkolóka téglákkal és szénmel dobálták a lovasságot, mely alkalommal egy **hámgny fején** megsebesült. Az összes rendőr-

ügynökök megsérültek. A kihágások elfojtása igen nehéz volt, mert a kikötő a várost átszelő számos csatorna közt fekszik. Ma négy ezred érkezett ide.

Páris, október 23. A Tempsnak jelentik **Dunkerque**ből: Sztrájkoló kikötőmunkások a rakparton teherkocsikból és hordókból torlaszokat építettek, szalmarakományokat, olajat és más árukat felgyújtottak, továbbá kifosztották a **Wimille** kereskedőég házat és felgyújtották azt. A tüzet azonban gyorsan eloltották. Minthogy **Dunkerque** erő, a téparanosnok kihirdette az ostromállapotot. A polgármester az intézkedés jogát átengedte a téparanosnoknak, aki hír szerint négy ezredet akar kérni a rend fenntartására. Az összes házak be vannak zárva és a boltokat eltorlaszolták.

A venezuelai forradalom.

New-York, október 23. **Port of Spain**ből azt jelentik, hogy a **La Guayra** előtt lévő német és brit hadihajók parancsnokai tagadják, hogy **Castro** döntő győzelmet aratott. A tiszték úgy vélekednek, hogy a felkelők kerültek felül.

Közgazdasági távirat.

Berlin, október 23. A német konfirmitó gyárak métermázsánsként 10 ptenniggel emelték a cukor árát.

New-York, október 23. (Térményössze.) (Zárlat.)
Gyapot: New-Yorkban helyben 8 7/8 (8 7/8). Októberre 8.86 (8.46). Januárra 8.56 (8.67). New-Orleansban helyben 8 1/8 (8 1/8). — **Petroleum:** Stand white New-Yorkban 7.36 (7.30). Stand white Philadelphian 7.25 (7.25). Refined in Cases 8.60 (8.60). Credit Balances at Oil City 130.— (130.—). — **Zsir:** Western steam 11.20 (11.20). Rohe és Brothers 11.50 (11.50). — **Tengeri irányzata szilárd.** Októberre 66 1/2 (66.—). Decemberre 66 3/4 (66 1/4). — Januárra —.— (62.—). **Buza irányzata szilárd.** — **Piros ószi helyben** 78 1/2 (77 3/4). Októberre —.— (—.—). Dec-re 78 1/2 (77 3/4). Januárra —.— (—.—). **Lárcra** 78 3/4 (77 3/4). **Gabona szállítási díja Liverpoolba** 1 1/2 (1 1/2). — **Kávé:** fair Rio 7. sz. 5 3/8 (5 3/8). — Okt-re 5.— (5.—). Januárra 5.20 (5.20). — **Liszt:** Spring Wheat clears 3.10. (3.10—). — **Cukor:** 8 3/8 (8 3/8). — **Óra:** 26.60 (26.75—27.50). — **Réz:** 11.75—12.— (12.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, október 23. (Térményössze.) (Zárlat.)
Buza irányzata szilárd. — Okt-re —.— (—.—). — Dec-re 72 3/4 (72 1/4). — **Tengeri irányzata szilárd.** — Okt-re 57.— (56.—). — **Zsir:** Okt-re 10.— (10.70). — Januárra 9.60 (9.70). — **Szalonna short clear** 11.93 (12.17—). — **Serisshus:** Okt-re 16.80 (16.90). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Jellem. Budapest. Első kérdésére csak abban az esetben adhatnánk korrektt feleletet, ha a viszonyokat alaposan ismernék. Az azonban már nem mutat gavalér eljárásra, ha a kért képeket vissza nem küldi. Kényszeríteni erre törvényes uton nem lehet, de ha esetleg, a család valamelyik férfitárgya erőlyesen felszólitana, talán eredményvel járna. — **B. S. Tata.** A kérdeszt miniszteri rendelet értelmében a tözsdetulajdonos az illető napokon zárra tarthatja üzletét, a bezárás azonban nem kötelező. Ha akarja, nyitva is tarthatja. — **Fortuna** kegyeltje. Ez a helyes kitejézés: **lesett az órája.** A másik helytelen, mert nem magyaros. — **K. Laol.** Az bizony nem illik. — **Egy előzető.** Jól nevelt fiatalember a hölgyekkel való érintkezésben mindig a legnagyobb mértékben udvarias. Az illető fiatalember már abból is megérthette volna, hogy köszöntési módja nem megfelelő, hogy azt kifogásolták. A köszöntésnek általa használt módja különben még bizalmas emberek között sem izléses. — **G. B. Kudár.** Kossuth Lászlóné született tyringyi **Weber** Karolina Liszkán született, Magyarországon, ahol apja, **Weber** András postamester volt. — **S. Sz. Miskolcz, 228.636. számú előzető.** **B. A. Budapest, Pitschen. Trieszt.** Ha a póttartalékosok behívására vonatkozó javaslat november végéig törvényerőre emelkedik, akkor már az ez év október elsejére behívott póttartalékosokat visszatartják rendes háromévi szolgálatra. De csak ebben az esetben és csak az idén behívottakat. — **28.506. sz. előzető.** Minden budapesti helyszerző foglalkozik nevelőnk közvetítésével. — **T. Z. Karczag.** Nincs határozottan megállapítva a fok. A szemet ott próbálják ki a katonasorvosok. Mindenesetre hivatkozék azonban nagylyuk rövidlátására. — **Merkur.** — jegy alatt **Molnár** Ferenc kollégánk ir. — **1902.** Az utcán a leányok mennek át előbb, látogatáskor azonban az anyád az elsőség.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség 56—12
 Kiadóhivatal 54—39

KÜLÖNFÉLEK

Idegenben . . .

Hunyorgó csillagok égnek az égen,
Súgnak a lombok. Szomorún kérdeim,
Ezen a földön mi maradt nékem?

Lessz felhő száll messzi határra,
Le a mezőre omlik az árnya . . .
Hová tánt lekem ezernyi álma?

Kis tó a réten . . . Benne fehérén
Lilium nyit rezgőközü fényben . . .
Váljon virágát valaha letépem?

Selymes a nád s ha szellő zilálja,
Észétfűszel a hold boronája . . .
Hol vagy most álmaim szöke leánya?

Száz titkos sóhaj rebben az éjben,
Száz titkos álom lebben a légben . . .
Van rólam álmod, vagy sóhajod értem?

Fásztor Árpád.

— Husz év az Egyesült-Államok életéből. Az Egyesült-Államok pénzügyminisztere érdekes füzetet adott ki. Meltán büszke lehet arra minden amerikai polgár, ami benne foglaltatik. Egy csomó adat arra nézve, hogy mennyivel lett nagyobb, gazdagabb és népebb az Unió az utolsó husz esztendő alatt. 1880-tól 1900-ig. A könyvből itt közlünk néhány fontos adatot:

A fűzet adatai szerint az Egyesült-Államok lakossága 20 év alatt 50 százalékkal megnövekedett.

Az állam gazdasága több mint megkétszereződött, amennyiben 42 billióról 92 billióra növekedett.

A gazdaság a lakossághoz arányitva, 50 százalékkal növekedett, vagyis 850 dollárról 1236 dollárra szaporodott.

Az államadósság majdnem felénivel csökkent; 1 billió 919 millió dollárról 1 billió 107 millióra szállott le.

Az összes, forgalomban levő pénz 973 millióról 2 billió 22 millióra szaporodott.

A nemzeti bankok száma a 20 év előtti 2056-al szemben ma 3806.

Nemzeti bankokban letett összegek háromszor lettek nagyobbak. Husz év előtt volt 1 billió és 6 millió a betét, 1900-ban 2 billió és 624 millió.

A takarékpénztárak betétei 1880-ban 891 milliót, 1900-ban 2 billió és 450 millió dollárt tettek ki.

A betévek száma husz év előtt 2 millió 285 ezer, 1900-ban pedig 6 millió 103 ezer volt.

A farmok és farm-berendezések értéke 20 év előtt 12 ezer millió dollár, 1900-ban pedig 20 ezer 500 millió dollár volt.

A farmok évi termésének értéke 2 billió 212 millióról 3 billió 784 millióra növekedett.

A gyárak száma 253 ezerrel 513 ezerre szaporodott.

A gyárak évi termékeinek értéke 1890-ban 5 billió 809 millió, 1900-ban 18 billió dollár volt.

A gyárakban 1890-ban 2 millió 782 ezer, 1900-ban 5 millió 715 ezer munkás volt alkalmazva. A munkások évi összkiszáradása 948 millió dollárról 2 billió 785 millióra növekedett.

A kereskedelmi cikkek exportja 50, a mezőgazdasági cikkek exportja pedig 25 százalékkal növekedett. A gyári iparokkék exportja megnégyszereződött.

1880-ban 64 millió, 1900-ban 241 millió tonna szenet bányásztak.

Az előállított acél 1 millió 247 ezer tonnáról 10 millió 188 ezer tonnára növekedett.

Gyapju 25 százalékkal, buza, rozs és árpa 5 százalékkal, kukorica 40 százalékkal, gyapot 65 százalékkal és a oukortermeles 60 százalékkal lett nagyobb.

A vasutak hossza az 1880-iki 93.262 mérfölddel szemben 194.821 mérföld volt 1900-ban.

A személyszállító vasuti kocsik száma 1880-ban 12.788, 1900-ban 26.786 volt; a teherszállító vasuti kocsik száma pedig 544.000-ról 1.358.000-re szaporodott.

Az állami bevétel 333 millióról 567 millióra növekedett.

Az Egyesült-Államok postabívatatalainak száma 44.000 helyett 77.000 lett.

A posta bevétele megháromszorosodott. 1880-ban 29 billió, 1900-ban 63 billió sürgönyt küldtek az Egyesült-Államokban.

A hírlapok és folyóiratok száma 9278-ról 20.506-ra szaporodott.

— **Kínai esküvő Párisban.** A párisi Saint-Philippe du Roule-templom sajtóságos látványosságot nyújtott a napokban. A templom hajóját egészen megtöltötték a sárga, rózsaszínű és kék ruhába öltözött férfiak, akik méltóságteljesen ültek helyeiken. A mennyei birodalom fiait voltak, a kínai követtség személyzete, hogy résztvegyenek a párisi kínai követ második fiának, Hsingling Károlynak, Denen Geneviève kisasszonnyal tartandó esküvőjén. A fiatal francia hölgy egy zongoratanító leánya. A két szerelmes regénybe illő módon ismerkedett meg. A fiatal kínai a nyáron kerékpáron utazta be Franciaországba. Soisiban egy kis baleset érte; leesett a paripjáról és súlyos sérülésekkel vitték a legközelebbi házába. Ott barátságosan fogadták, a ház urnője és a házikiszasszony szeretettel ápolták, miközben a két fiatal egymásba szeretett. A völégény és a menyasszony a római-katolikus vallást követi. Az eskü-

vón a völégény a Tao-Tai uniformist viselte s nevét nagy esettel írta a házassági szerződés alá akkora vonásokkal, hogy egy egész oldalt elfoglalt vele.

— **Zola Confessiója.** Angolországban nagyon divatos a játék, melyet Confessió név alatt ismernek. A játék abban áll, hogy a fiatal hölgyek addig könyörögnek a nagy és híres férfiaknak, míg azok önmagukról egy kis jellemrajzot nem írnak egy e célra elkészített könyvecskébe. Így francia lap most közlést tesz egy ilyen könyvecskének azt a lapját, amelyre Zola Emil írta a maga Confessióját s amely így szól:

Milyen halállal szeretne meghalni?

— Hirtelen.

Mi a legkedvesebb szórakozása?

— A munka.

Mit tart a legnagyobb szerencsétlenségnek?

— Ha kételkedő volnék.

Mit kíván önmagának?

— Jó egészséget.

Ki a legkedvesebb prózáírója?

— Aki tisztán lát és tisztán ír.

Ki a legkedvesebb költője, festője, zenésze?

— Aki tisztán lát és tisztán fejezi ki magát.

A költészet mely hőseit szereti legjobban?

— Azokat, akik nem hősök.

— **Az óras unokája.** Érdekes istentisztelet volt e hó 16-án a párisi St. Germain l'Auxerrois-templomban. Az istentisztelet a Naundorf-család tartotta Mária Antonia kivégzésének emlékére. Agoston János herceg (vagy mint hívei nevezik: „a király”) szintén részt vett az istentiszteleten és egyedül térdeltek a többiek előtt egy aranyozott imazsámolyon, amelyet a francia királyság oimerei ékesítettek. Agoston János herceg az unokája Naundorf Vilmos Károlynak, az órasnak, aki azt állította magáról, hogy ő XVI. Lajos egyik fia. A király karjaiban egy kis gyermek volt, a „dauphin” és mellette a „királyi családnak” még több tagja foglalt helyet. Az istentisztelet után fogadás következett, amely alkalommal mintegy ötvenen, urak és hölgyek, köztük a francia arisztokráciának néhány tagja is, kik hisznek a Naundorf-históriában, melyen meghajoltak a „király” előtt. Néhány royalista is részt akart venni az ünnepélyen, de mikor értesültek róla, hogy miről van szó, hamarosan távoztak.

— **Az ásitás a parlamentben.** Az angol lapok érdekes parlamenti rendbűntetésről tesznek említést, amelyet — sajnos — csak Japánban alkalmaznak. Japánban nemrégiben két napi fogházra és pénzbüntetésre ítélték egy képviselőt, mert a parlament ülésén egymásután többször ásitozott. Vádloja hang-

REGÉNY

Bánék, Andrásék.

Írta: Gyarmathy Zsigáné.

(24)

A fényözön, a kellemes illat vidámsággal árasztotta el a gyönyörű ódon termet s hogy a derű még tökéletesebb legyen, egy aranyozott csipkék habjában ringó fehér bölcset tolt maga előtt egy szép, csinos dajka, aki fennhangon gondolkozott: — Na, Balázs Pista sem álmodta, hogy valaha ilyen nagyuri fényességben tartásák a fiát s még hogy az én két gyermekem is az övé után boldoguljon! . . . De nem baj! Jó legényy ezt a kis kölyköt, hiszen a fajtámbeli!

Alig végezte be magánbeszédét — mert Zsófi vagy beszélt, vagy dalolt, nagyon tetszett neki a saját hangja — hozták hordszékén az öreg grófnét, aztán áthelyezték a kandalló mellett kanapéra, az egyik inas friss lapokat tett az asztalkára és távozott mind a kettő. A dajka egészen közelébe tolt a bölcset és várta, hogy kiküldik vagy benn tartják-e?

— Ha alszik a gyermek kimehetsz Zsófi. Zsófi kiment, az öreg grófné kissé féltrebbentette a bölcset függőnyét és az alvó gyermekre ragyogva áradt a napfény. Gyöngye, fehér, kis arcán beszűrődtek a sugarak, csak egy parányi pontot nem tett átlátszóvá a napfény. Gyöngyű szemével is már rég felfedezte a matróna azt a pontocskát; de ily határozott, fekete bársonyos-szágalban még sohasem tűnt az fel, mint most, e reggeli tiszta ragyogásban. Eppen azint a helyen van a pontocskák, ahol Mártának és a Bánok hollőfeke hajának hagyományos gondórságával immár egy parányi fűrtesceke ott gyűrődik a csecsemő hófehér homlokán, mintha a csipkés fej-kötőcske alól csak azért szökött volna ki, hogy

egy kissé körülnézzen ebben az ismeretlen világban, vagy talán figyelmessé akarja tenni a szemlélőket: ilyen vagyok, ismertek?

Mélyen merült a gyermek nézésébe Bán grófné és magában mondta: pedig csak az első pillanatban nagy a hasonlat, a családi lenese és a fekete, göndör haj miatt, mert különben egészen az András-gyermekek típusa ez a szép kis teremtes.

Bán gróf belépett a terembe és csendesen közeledett előmélyét anyja felé. Különös! Hát édesanyámra is ráragadt Mártáról a gyermek-imádat? Mily áhitattal szemléli. És amint nézte édesanyját, úgy tetszett neki, mintha fáradtabb, görnyedtebb lenne, mint mikor ithagyta.

A matróna észrevette fia közeledését, összehuzta a bölcös függőnyét, aztán finom kezét nyújtotta felé:

— Jó reggelt, Gábor! Hol hagyta Klárisszt?

Bár megcsókolta az anyja kezét, aztán az arcát és leült mellé és elmondta, hogy ha mind így, még esoda eshetik, mert Kláriss az ő szeme előtt, mintha jobban lenne . . . De az orvosok ezt még nem fedezték fel s így a doktorok dacára meggyógyulhat a beteg. Láthatólag jól estek ezek a szavak az öreg grófnéknak s mintha egy kissé felrészítették volna lankadságát, mely ma csaknem egészen erőt vett rajta. Így beszélgettek egy darabig, aztán a matróna egyszerre csak a bölcsere mutatott:

— Ládd, Gábor, hogy megszapordtunk! És most, édes fiam, nézd csak meg figyelmesen ezt a gyereket és . . . és mondd meg, mit gondolsz?

Bán felállott, félrehajította a bölcös függőnyét és az első pillanatra azt gondolta: hiszen ez szakasztott Márta! Aztán átváltozott arccal, rémült tekintettel meredt a gyermeke. És különös, egy percig sem jutott eszébe, hogy volt neki egy fia s az öreg grófné mégis azt gondolta, amint látta megdöbbsent arcát: úgy hát rögtön kitalálta az igazat, édes fiam.

— Édesanyám! Kie ez a gyermek?

— Ugy látom, fiam, hogy már kitaláltát;

magával hozta szegényke a családi leneséteket, pedig máskülömben egészen András-arc . . . De már akármint is van, a mi vérünk esörtet az ereiben: unokád; Mártának ez adta vissza az életét, hát ha teheted, szeresd egy kissé, édes fiam, én már nagyon szeretem.

Bán megdermedve fogódzott a bölcsebe, a gyermek ébredezett és a pillanatan érkezett oda Feketéné, derülten, bizalmasan mosolyogva és szólt:

— Na ugye-e, méltóságos gróf, gyönyörű kis fia van Márta grófnénak?

Ez volt a kegyelemdöfés. Alig bírta visszafojtani felordítását, mely aztán egy csuklászerű görcsös hangba veszett. Irtoztató fájdalom szorította szívét és szeme előtt sárgás cikázások között táncolt a bölcse. Szerencse, hogy az ébredő gyermek nyöszörgött és Feketéné ráhajolva biztatta:

— Mindjárt kapunk valamit, kiesi Gyuri!

— S hogy a biztatást teljesülés kövesse, az öreg grófné csengetett a dajkának Bán gróf pedig ronggeteg felhaborodásban szédülő fejfelé távozott. Szobájába érve, mind a két kezével megszorította a fejét, úgy érezte, hogy szétreped, ha ezt nem teszi. Borzasztó, borzasztó! Hát még az ő puritán jellemű édesanyja is mosolyogva hallgatja, hogy be szép kis fia van Mártának! Hisz ez gyalázat! Ugy hát ez a megfajtése annak a kimagyarázatlan gyors átváltozásnak, mely a lankadt, gyöngye lényből egyszerre életerős, viruló teremtes alkott! Elővette a Márta levelét, figyelmesen olvasta s mikor odaért, hogy „nem képzelem, mi nekem ez a gyermek”, felordított: képelem, képelem! És a higgadt, inkább csendes természetű férfi eldobta levelet s úgy tiporta a sarkával. Azt is képelem már, hogy a jószágigazgató elő akart készíteni e kellemes meglepetésre és azért ismételte utjára, hogy a kinek nem volt gyermeke, az nem tudja felfogni azt a szeretetet. Most már minden eszébe jutott és kezdett számíthatni . . . világos, egészen világos! Rohant alá s fel a teremben és egyszer csak lehajolt a levél után, nézte nézte a finom vonásokat és látta azt a hófehér kis kezét, amint ír az édesapjának, aki őt mindig úgy

220-300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, sülőd — darab, malao — kilogramm — darab. Összesen — darab. Husserlés ugymint: nehéz 800 kilogramm felül — darab, könnyű 240-300 kilogramm — darab, sülőd — darab, malao 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Póshajlats összege 965 darab. Előző napi maradvány 374 darab, összesen 1339 darab. Eladott 1001 drb. Maradvány 383 darab. A vásár irányzata élénk. Az árak szilárdak. A következő árak jegyzettettek: Zsírterés: Öreg I. r. 350 kgr.-on felül — fillérig, II. rendű 280-350 kilogramm 88-100 fillérig, kanló — fillérig, silány 76 — fillérig, fiatal nehéz 800 kilogramm felül 98-104 fillérig, fiatal közép 220-300 kilogramm 94-104 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 80-94 fillérig, sülőd — fillérig; malao — fillérig. Husserlés: Nehéz 800 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140-300 kilogramm — fillérig, sülőd — fillérig, malao 40 kilogramm — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként élecsuliban.

Bécsi juhvásár. Október 23. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai juhvásáron a jóhajtás 4072 darab juh volt. Árak kigrikint kivitelei juh 48-54 fillér, kivételesen — fillér, anyajuh 42-46 korona páronként. Az irányzat élénk.

Bécsi szurmarhavasár. Október 23. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak: 3248 darab borjut, 2939 darab élt sertést, 1632 darab levágott sertést, 640 darab levágott juhot, 164 darab bárányt.

Eladási árak: Élt borju 80-108 fill., elsőrendű 112-118 fillér, legeleje 116-124 fillér, lev. borju 88-100 fillér, elsőrendű — fillér, zsírserítés 106-114 fillér, fiatal sertés 70-90 fillér, kivételesen — fillér, levágott nehéz sertés 104-112 fillér, kivételesen — fillér, husra hizlalt — fillér, zsirra hizlalt sertés — I. könnyű sertés 106-114 fillér elsőrendű sülőd 90-110 I., 60 juh — I., levágott juh 56-80 fillér, bosnyák silányabb sertések — fillér, kilogrammonként. Bárány 12-26 — korona páronként.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, október 23.

Hanyatló irányzat mellett 15.000 métermázsza buza körül a forgalomba 5 fillérel alacsonyabb árakon.

Rozsban 5 fillérel emelkedtek az árak. Zabban és tengeriben nyugodt volt az irányzat. Eladott:

Buza. Tiszavideki: 400 mm. 82 k. 7 K. 95 I., 100 mm. 81 k. 7 K. 70 I., 200 mm. 81 k. 7 K. 95 I., 300 mm. 81 k. 7 K. 92 1/2 I., 300 mm. 81 k. 7 K. 83 1/2 I., 200 mm. 81 k. 7 K. 90 I., 100 mm. 81 k. 7 K. 85 I., 300 mm. 80 k. 7 K. 80 I., 100 mm. 80 k. 7 K. 67 1/2 I., sárga, 100 mm. 79 1/2 k. 7 K. 85 I., 700 mm. 79 k. 7 K. 65 I., 500 mm. 79 k. 7 K. 65 I., mind felső, 100 mm. 79 k. 7 K. 80 I., 100 mm. 79 k. 7 K. 65 I., felső, sárga, 100 mm. 78 1/2 k. 7 K. 65 I., sárga.

Pestmegyei vidéki: 200 mm. 80 k. 7 K. 92 1/2 I., 200 mm. 80 k. 7 K. 75 I., 100 mm. 80 k. 7 K. 72 1/2 I., 100 mm. 80 k. 7 K. 70 I., 200 mm. 80 k. 7 K. 62 1/2 I., sárga, 200 mm. 79 1/2 k. 7 K. 77 1/2 I., 100 mm. 79 k. 7 K. 60 mm. 78 1/2 k. 7 K. 60 I., sárga, mind 7 K. 67 1/2 I., 300 mm. 78 k. 7 K. 62 1/2 I., 100 mm. 78 k. 7 K. 57 1/2 I., 1230 mm. 77 1/2 k. 7 K. 60 I.

Felsőmagyarorsági: 200 mm. 79 k. 7 K. 55 I.

Bécsiek: 8840 mm. 77 k. 7 K. 62 1/2 I.

Bécsiek: 1000 mm. 77 1/2 k. 7 K. 60 I.

Baktádvári: 1000 mm. 78 k. 7 K. 45 I.

Mind három hónapra.

Ross; 100 mm. 6 K. 42 1/2 I., 200 mm. 6 K. 40 I., paritás.

Arpa; 500 mm. 5 K. 60 I.

Zab; 100 mm. 6 K. 20 I.

Tengeri; 100 mm. 6 K. 65 I., 100 mm. 6 K. 60 I. kocsira rakva.

Lóhere; 50 mm. 6 K. 40 I.

Készpénzeset mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktözsde a szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként, — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kiló	100 kilogramm ára		Kiló	K-tól	K-ig
		K-tól	K-ig			
Tiszavideki	uj	70	0,--	80	7,60	7,80
	77	0,--	0,--	81	7,75	7,95
	78	2,45	7,05	82	—	—
	79	7,50	7,6	—	—	—
Felsőmagyei	76	0,--	0,--	80	7,65	7,75
	77	0,--	0,--	81	7,70	7,90
	75	2,40	7,60	82	—	—
	79	7,45	7,75	—	—	—
Pestvidéki	72	2,30	7,40	80	7,55	7,75
	77	7,25	7,65	81	7,70	7,90
	78	7,40	7,60	82	—	—
	79	7,45	7,70	—	—	—
Bánági	70	7,15	7,35	80	0,--	0,--
	77	7,35	7,45	81	0,--	0,--
	78	7,40	7,65	82	—	—
	79	7,45	7,70	—	—	—
Bánoki	70	7,15	7,35	80	0,--	0,--
	77	7,35	7,65	81	0,--	0,--
	78	7,40	7,70	82	—	—
	79	7,45	7,70	—	—	—

Egyéb gabonafélék	Kiló	100 kilogramm ára	
		K-tól	K-ig
Rosa	elsőrendű	70-75	6,45 6,70
	másodrendű	—	6,25 6,45
Arpa	szakarmány	00-04	6,40 6,60
	égetni való	00-04	6,30 6,40
Zab	elsőrendű való	04-06	0,-- 0,--
	másodrendű	04-06	0,15 0,30
Tengeri	bánági	—	0,-- 0,--
	másonmí	—	0,-- 0,--
Repece	káposzta	—	10,-- 10,50
	bánági	—	0,-- 0,--
Kósa	—	—	0,50 0,50

A határüzlet folyamán a következő kőtekek történetek:

Októberi buza 1902.	7.35-7.80-7.40-7.88-7.42
Áprilisi buza 1903.	7.34-7.80-7.30-7.85
Októberi rozs 1902.	6.45-6.42
Áprilisi rozs 1903.	6.45-6.40-6.43
Októberi zab 1902.	6.34
Áprilisi zab 1903.	6.23-6.20-6.25
Májusi tengeri 1903.	5.75-5.80-5.78
Augusztusi repce 1902.	—

Déli évi órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza 1902.	7.40-7.41
Áprilisi buza 1903.	7.35-7.86
Októberi rozs 1902.	6.41-6.42
Áprilisi rozs 1903.	6.42-6.43
Októberi zab 1902.	6.25-6.27
Áprilisi zab 1903.	6.24-6.25
Májusi tengeri 1903.	5.78-5.79
Augusztusi repce 1902.	—

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre 1902.	7.40-7.41
Áprilisi buza 1903.	7.86-7.87
Októberi rozs 1902.	6.46-6.47
Áprilisi rozs 1903.	6.43-6.44
Októberi zab 1902.	6.26-6.28
Áprilisi zab 1903.	6.24-6.26
Májusi tengeri 1903.	5.77-5.78
Augusztusi repce 1902.	—

A budapesti értéktözsde.

A mai tőzsdén kedvezőbb külföldi hírekre és jobb bécsi és helybeli vételekre az összes értékek emelkedtek és szilárd irányzatú árulak.

Valuta és érváltó változatlan.

Előzősde. Osztrák hitelrészvény 671.—672.75. Magyar hitelrészvény 706.—707.50. Osztrák-magyar államvasut 703.25-704.75. Rimamurányi vasut 469.50-471.75. Magyar leszámítolóbank 450.—450.50. Közüti vaspálya-társaság 615.—. Városi villamos-vasut 321.—. Salgótarjáni kőszénbánya 613.— korona.

Déli tőzsde. Berlini jegyzésekre nyugodtabb üzlet mellett az irány szilárd maradt.

A déli tőzsdén a következő értékekkel megfordult a forgalom: Osztrák hitelrészvény 671.75-672.50-671.50. Magyar hitelrészvény 706.—707.—708.—. Osztrák-magyar államvasuti részvény 703.50-704.50-703.75. Rimamurányi vasut részvény 474.—474.25-474.—. Magyar leszámítolóbank 450.50-451.—450.—. Jelzálogbank részvény 471.—471.50-471.25. Közüti vaspálya részvény 615.—615.50. Városi villamos vasuti részvény 323.—322.—. Magyar koronajáradék 97.45-97.52 1/2-97.40. Magyar ipar- és kereskedelmi bank 25.—korona.

A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 673.50. Magyar hitelrészvény 707.—. Leszámitolóbank részvény 451.50. Rimamurányi vasut részvény 476.75. Osztrák-magyar államvasuti részvény 705.25. Közüti vasut részvény 615.25. Villamos vasut részvény 322.—korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 54.—62.—korona, vörös aprószemű 48.—52.—korona, vörös erdélyi —korona, vörös bánági —korona, középszemű 56.—60.—korona, nagysemű 61.—65.—korona. Disznózsír: budapesti 77.—77.50 korona, vidéki —korona. Táblaszalonna: légszáritott vidéki —korona, városi 4 darabos 64.—64.50. korona, 3 darabos 65.—65.50 korona, füstölt —korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 11.25-11.50 korona. 120 darabos —korona, 100 darabos 18.75-14.—korona, 85 darabos 17.50-13.—korona, azonnali való litára. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.50-11.—korona, 100 darabos 13.25-13.50 korona, 85 darabos 16.75-17.—korona. Szilvaiz: elavóniai 16.—16.50 korona, szerbiai 14.—14.50 korona, azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatözsde.

Bécs, október 23. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A forgalom kezdetén úgy látszott, hogy a tegnapi megindult reakció folytatódni fog, mert vásárlási kedv nem jelentkezett és buza árfolyama elaproszódt; később azonban fedezeti kereslet mutatkozott a erre az irányzat szilárdult. Különösen búzában, mely a tegnapi esti árfolyamot 7 fillérel meghaladta észre, tavaszra pedig 6 fillérel javult; rozs észre 4, tavaszra 7 fillérel emelkedett, míg az észre csak némi esékelységgel javult.

Buza észre 7.48-7.51, buza tavaszra 7.47-7.52, rozs észre 6.70-6.72, rozs tavaszra 6.77-6.70, zab tavaszra 6.53-6.52.

Zárlatok: Buza észre 7.51, zab tavaszra 6.54 6.53, rozs észre 6.70-6.71, zab észre 6.56-6.57 K.

A bécsi értéktözsde.

Az előzősde élénk forgalom mellett szilárd volt az irányzat. A déli tőzsdén javulás állott be.

Zárlatok szilárd maradt az irányzat esékely forgalom mellett.

Bécs, október 23. (Magyar értékek zárlata.) 4 1/2-ös aranyjáradék 118.20. Tiszai és szegedi kölcsön sorozaj 157.—. Magyar vasuti kölcsön ezrtében —. Magyar keleti vasuti állami kötvény —. Magyar leszámítoló- és pénzügybank 450.—. Rimamurányi vasutirészvény 473.—. Magyar koronajáradék 97.45. 4 1/2-ös Magyar földterhm. kötvény 97.45. Magyar hitelbank részvény 705.50. Magyar nyerevény kölcsön sorozaj 200.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény —. Magyar keresk. bank —. Magyar okukorjari —.

Bécs, október 23. (Osztrák értékek zárlata.) 4 1/2-ös papírjáradék 100.70. 4 1/2-ös osztr. aranyjáradék 120.55. 1890-os sorozaj 151.—. Osztrák hitelrészvény 427.—. Angol-osztrák bank 272.75 Bécsi bankjegyesület 455.50. Osztrák-magyar bank 182.—. Déli vasut 72.25. Dunagőzhajózási részvény 910.—. Dohányrészvény 325.—. Cászári és királyi arany 11.35. Német bankváltók 116.92. 4 1/2-ös ezrti járadék 100.90. Osztrák koronajáradék 100.10. 1864-iki sorozaj 248.—. Osztrák hitelintézeti részvény 672.25. Unionbank 530.—. Osztrák Ländebank 390.—. Osztrák-magyar államvasut 704.50. Elbavogyi vasut 460.—. Alpezi bányarészvény 369.—. 20 frank. arany 19.06 1/2. Londoni váltóár 239.15 Bécsi Tramway Lít B. —. Bécsi Tramway Lít A. —. Lápót köb 324.—. Az irányzat szilárd.

Bécs, október 23. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 673.25. Magyar hitelrészvény 707.—. Angol-Osztrák bank 707.—. Bécsi bankjegyesület 450.75. Union bank 532.—. Ländebank 391.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 704.50. Déli vasut 74.—. Elbavogyi vasut 460.—. Eszaknyugati vasut részvény —. Dohányrészvény 326.—. Rimamurányi vasut 476.50. Alpezi bányarészvény 360.—. Májusi járadék 100.70. Magyar koronajáradék 97.45. Török sorozaj 112.25. Német birodalmi márká 116.97-117.01. Napoleonfő 19.06.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, október 23. (Berlini tudósítás.) A tőzsde eleinte kissé szilárd volt, aminek hozzájárult az a hír, hogy az állam megrendeléseket tett vasuti anyagokra. Hír szerint a berlini vasutgazgatóság utasított kapott, hogy pályázatot hirdessen 416 különféle gőzmozdony és legközelebb pályázatot fognak hirdetni személy-, máhna- és teherkocsikra is. Vasértékek erre jobban indultak. Bankok jól tartották magukat. Járadékok szilárdak. Vasutak el voltak hanyagolva. Osztrák papírok Bécsre szilárdabbnak. Bányáértékek egyenlőtlene. Magánkamatláb 3 1/2-ös.

Berlin, október 23. (Zárlat.) 4 1/2-ös papírjáradék —. 4 1/2-ös osztrák aranyjáradék 103.—. Elbavogyi vasut —. Magyar koronajáradék 98.25. Osztrák-magyar államvasut 151.25. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 85.45. Magyar vasut beruházási kölcsön —. Alpezi bányarészvény —. Disconto-Commandit 187.10. Általános vállamosági Edison 163.75. Geisenkredit 171.80. Laura-köb 197.50. 4 1/2-ös ezrti járadék 101.—. 4 1/2-ös magyar aranyjáradék 101.50. Osztrák hitelrészvény 212.—. Déli vasut 19.50. Károlyi Lajos vasut —. Orosz bankjegyek 216.50. 4 1/2-ös orosz kölcsön 86.90. Török dohányrészvény —. Olasz járadék —. Magyar hitelbank —. Dynamit Trusi 166.60. Harpeni 167.25. Az irányzat csendes.

Berlin, október 23. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom: 4 1/2-ös magyar aranyjáradék 101.50. Magyar koronajáradék 98.25. Osztrák hitelrészvény 212.25. Osztrák-magyar államvasut 151.50. Déli vasut 19.60. Eszaknyugati vasut 216.55. Elbavogyi vasut —. Orosz bankjegyek kámpéz —. Buschtelchrad —. Orosz bankjegyek —. (Ultimeo) Lombard —.

Páris, október 23. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 758.—. 4 1/2-ös osztrák aranyjáradék 102.75. Osztrák Ländebank 431.—. 3 1/2-ös francia járadék 99.65. Othomanbank 586.—. 3 1/2-ös francia járadék 100.90. Alpezi bányarészvény —. Déli vasut 100.—. 4 1/2-ös magyar aranyjáradék 103.40. Párisi bankrészvény 10.74. Olasz járadék 102.75. Francia törleszt. járadék 99.40. Osztrák földterületi részvény 1290.—. Török dohányrészvény 350.—. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, október 23. (Zárlat.) 4 1/2-ös papírjáradék 101.15. 4 1/2-ös osztrák aranyjáradék 103.—. Magyar koronajáradék 98.30. Osztrák-magyar bank 114.50. Déli vasut 19.60. Elbavogyi vasut —. Londoni váltóár 234.35. Bécsi bankjegyesület 114.70. Villamos részvény —. 3 1/2-ös magyar aranykölcsön 87.20. 4 1/2-ös ezrti járadék 101.10. 4 1/2-ös magyar aranyjáradék 101.40. Osztrák hitelrészvény 212.40. Osztrák-magyar államvasut 151.30. Eszaknyugati vasut —. Bécsi váltóár 85.45. Párisi váltóár 813.83. Unio bank —. Alpezi bányarészvény —. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, október 23. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok jánarrá. Esti forgalom: Osztrák hitelrészvény 212.25. Német bank —. Disconto 187.—. Berlini kereskedelmi bank —. Geisenkredit —. Harpeni 167.30. Laura-köb —. Olasz járadék —. Az irányzat csendes.

Hamburg, október 23. (Zárlat.) 4 1/2-ös ezrti járadék 101.65. 1880. sorozaj 152.—. Déli vasut 19.25. 4 1/2-ös osztrák aranyjáradék 103.—. Osztrák hitelrészvény 212.50. Osztrák-magyar államvasut 151.25. Olasz járadék 102.70. 4 1/2-ös magyar aranyjáradék 101.40. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Október 23. A sertésüzlet irányzata: élénkebb.

A) **Tízott sertések ára:** I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 600 kilogramm felüli súlyban) 112-114 fillérig. Öreg közép (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 118-120 fillérig. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 118-120 fillérig. Fiatal könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240-280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 260-320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachel): Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig.

füllérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — füllérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felül súlyban) 115—117 füllérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm terjedő súlyban) 113—115 füllérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 112—114 füllérig.

Seriélszáma 1902. okt. 21. napján volt készlet 46 945 darab. — 1902. okt. 22. napján lehajított 1393 darab. — 1902. okt. 22. napján elszállított 766 darab, 1902. október 23. napjára maradi készletben 47 572 darab.

Napirend.

Naptár: Péntek, október 24. — Római katolikus: Rafael. — Protestáns: Rafael. — Görög-orosz: (október 11.) Pülp diakonus. — Zsidó: Tischi 23. Simch. tho. — Nap 6 óra 17 percek. — Nyugszik: 4 óra 38 percek. — Hold kelet: 10 óra 39 percek éjjel. — Nyugszik 1 óra 7 percek délután. — A nap a bökölly jegybe lép 9 óra 38 percek délután.

A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor. A fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délután 4 órakor.

Nemesi Múzeum. Ásványtár, nyitva van d. e. 9 óratól délután 1 óráig.

Országos képtár az Akadémiában délután 9—1 óráig. Az Orvosok Országos képzőintézetének a városi Múzeumában délután 9 óratól este 6 óráig.

Nemesi Szalon állandó kiállítása a Ferenciek-terez 9. sz. d. e. 9 óratól este 8-ig. (Utolsóelőtti nap.)

Iparművészeti Múzeum nyitva délután 9—1-ig; a vele kapcsolatos Angol kiállítás délután 9 óratól délután 5 óráig. Technológiai Múzeum nyitva délután 9—1-ig. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) délután 9-től 1 óráig.

Közkedési Múzeum a Városligetben nyitva d. e. 9-től 12 óráig, délután 2 óratól 6-ig.

Sevadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Ás Akadémia Goethé-szobója nyitva délelőtt 10—12-ig. Múzeum könyvtár d. e. 9—1 óráig. Akadémiai könyvtár délután 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 12-ig és délután 3-tól este 8-ig.

Statisztikai hivatal könyvtára és térképgyűjteménye délelőtt 10—1 óráig.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Súlyom-utca sarkán, reggel 3 óratól este 6-ig.

Állatkerti a Városligetben nyitva egész nap, Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakönyvtára, tudakozó osztálya és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút, 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től 12-ig és délután 3 órtól 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténet-gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városi ipari csarnokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzlet-vezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, október 23.

Míg a depresszió a Keleti-tengerről Oroszországra nyomul, addig Dél-Európa felett új minimum fejlődött és Nyugaton, még Északon magas levegőnyomás tartózkodik.

Európában az idő hűvösebb lett. Jelentékeny esők voltak az Alpekekben, Olaszországban és Dalmáciában. Hazánkban reggelre jelentékenyen süllyedt a sokhélytűt és az ország északnyugati részének kivételével sokhelyütt esett eső, sőt Délen még reggel is tart az esőzés.

Kilátás: Vátozókéony, zeles és hűvös idő várható, főleg Délen, meg Keleten esővel.

Vizállás.

	Okt. 23.	Okt. 22.	Okt. 21.
Tiszán	M-Sziget 0,06 0,83	Takaháza 0,90 0,80	V-Namány 2,70 2,66
	Tokaj 3,62 3,42	Tisza-Füred 3,76 3,62	Szolnok 3,29 3,08
	Csongrád 2,74 2,60	Szeged 2,76 0,61	Török-Bossó 1,76 0,27
	Titel 3,04 2,82	Óndóva 0,62 0,62	Topolya 0,22 0,64
	Bodrog Zemplén 3,18 3,84	Sajó Zsolt 2,26 2,10	Hernád H-Neméd 0,68 0,60
	Berettyó 0,68 0,62	B-Ujfalva 0,25 0,20	Csúcs 0,00 0,00
Körösön	N-Várad 0,62 0,63	Bélnyás 0,62 0,63	Tenke 0,68 0,10
	Gurahom 0,62 0,32	Béka 0,64 0,66	Gyoma 0,60 1,00
	Gr-Fehérvár 0,14 0,18	Branzka 0,62 0,63	Soborsán 0,48 0,88
	Arad 1,44 1,10	Mákó 0,62 0,63	Kis-Kistály 0,52 0,61
Temes	Temesvár 0,62 0,63	Beckerek 0,04 0,04	

KOHN HELLMANN és FIAI
legnagyobb férfi- és gyermekruha-áruház
az „Angol szabó”-hoz
Budapest, IV. Károly körút 12.

Legjobb bevásárlási forrás, minden tiszta gyapjuból mi nem feslik és nem fakul. Minden darabon olcsó, szabott árak. Még nem felelték árúért a pénzt visszaadjuk.

Dus választék 815nyokban Felöltő 12 ftt nem fakul. Minden Téli Ulster v. télikabát 16 ftt 4 ftt és feljebb

Flók-tízlet (Központi városháza) Káoly-körút 30.

Ideg- és nemi gyengeségi állapotok
impotentia,
alapos gyógyítására páratlan sikert
gyógyhatásai folytán a legmelegebben ajánljuk

dr. Mitzger Tivadar
hírneves hydro-elektrotherapial intézetét

BUDAPEST,
Teréz-körút 44., I. em.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Rendelés délelőtt 8—1-ig, délután 2—8-ig.

RÓPTÉBEN A VILÁG KÖRÜL.

Díszes kiállítás, értékes ajándékok. Egyesíti a szepet a hasznossal.

Kétszázötvenhat remek képpen bemutatja a világ szépségét.

A képek magyarázó szövegét írta: **TITMÁR SZANISZLÓ.**

Ára díszalbumkötésben 20 korona.

Megrendelhető a **LAMPEL R.-féle** (Wodianer F. és Fiai) ca. és kir. udv. könyvkereskedésben Budapest, Andrássy-út 21.

Legnagyobb budapesti BUTOR-áruház

Több ezer szöve díszes asztalos- és kárpitos-butor, barokk, angol, szecesszió, ó-német stb. stüben, a legegyszerűbből a legmodernebb faonban, a garnitűrök beállítás selyem, púsa, francia és angol szövetelek, kősen, raktáron kizárólag jó minőségben.

A tartósságért több évi kezességet nyújtunk.

Varga Mihály és Társai
magy. butoripar-társasága
BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-utca 2., Kigóy-tér sarok.
A legjobb butor-áruházunkat több mint 457 képpel 25 kr. beállítás ellenében borsotom kiadjuk. Bevásárlás esetén a 25 krajcárt visszatadjuk.

Olcsóbb és jobb, mint bárhol.

Az 5850. számú
„Eljárás tözeg szemesítésére”
címmű, 1896. április 7-ről kelt magyar szabadalomra
vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szíves ajánlatokat „W. T. 6591” jel. al. Mosse Rudolf, Bécs, I. Seilerstätte 2. továbbít.

A 16582. számú
„Eljárás és berendezés kötött perzsaszőnyegeknél mechanikai uton való előállítására”
címmű, 1899. június 27-ről kelt magyar szabadalomra és a 16583. számú
„Eljárás és mechanikai szövőszék számos egyenlő mintájú perzsaszőnyeg előállítására szolgáló mintaszövet szövőszékre”
valamint a 22796. számú
„Eljárás és berendezés kötött perzsa és smyrna szőnyegeknél mechanikai uton való előállítására”
címmű, 1901. szeptember 30. kelt fentebbihez szóló pótszabadalom részére
vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szíves ajánlatokat „W. G. 6731” alatt további tíz végött Mosse Rudolfhoz Bécs I., Seilerstätte 2. intézendők.

IFONTOS SÉRVBEN SZENVEDŐKNEK!

Sérültek ne mulaszták el a prospektust kérni a Magyar Orvosi Műszertár Budapest, VII., Kerepesi-ut 52. (A Rókus-kórház templomával szemben.) legújabb szabadalm.

Univerzális sérvkötőiről.

Fáradtan eredmény! Kétségbeesés, kényes his nyomlappal a legnagyobb sérv in elszáradt. Ugyanúgy jóállással készítenek; műlábak, műkezek, lábepök, fülök, fül- és orrdobozók, egyenesítők, hajakötők és gummi-hariganyk mérik sorozat. — A betegállóságunk eszközei kikötő valódi felelősséggel, egyenesítők, hajakötők és gummi-hariganyk mérik sorozat. — A betegállóságunk eszközei kikötő valódi felelősséggel, egyenesítők, hajakötők és gummi-hariganyk mérik sorozat.

A nekünk bemutatott számtalan megbízható, hiteles készítményt folytán ezen meggyőződésünk és felelősségünkkel rendelés-intézet a legmelegebben ajánljuk.

Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET
hagyócsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utó-baját, az ágyasoktól fertőző, magánlások, a bajoktól utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, hármennyire idülték is, valamint mindazon jól betegségeket, melyeknek a magtalanag egyik főokozója és börtbetegségeket gyógyít új gyógyszerrel, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal
orvos, sebész, szemész és szülés-tudor, volt csásár, kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 óratól egész délután 4 óráig, este 7 óratól 8 óráig.

Díjazott levelek legnagyobb figyelemmel válaszoltak és gyógyszerrekről is gondoskodva lesz.

Hónok külön várótorn.

Ugyanúgy megjelölés a szerzővel: Dr. GARAI ANTALNÁL megrendelhető NEPSZERŰ ÜTMUTATÓ (már a 15-ik kiadásban megjelent) a neml betegségeket ezek ősszerű gyógyszeresével című könyv, volt Ára 2 ftt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 ftt beállítás mellett bérmentve vagy 60 kr. utánvétel mellett.

AZ ATHENAEUM ZSEBSZÓTÁRAI:

Magyar és Német Zsebszótár.
Tekintettel a két nyelv szolásaira.
III. kiadás. Szerkesztette: KELEMEN (WOLFF) BÉLA.

I. rész: Német-Magyar. II. rész: Magyar-Német.

Minden rész külön csinos vászonkötésben 2 korona. A két rész egy erős félbőrötésben ... 4 korona.

Francia és Magyar Zsebszótár.
I. rész: Francia-Magyar. II. rész: Magyar-Francia. Szerkesztette: UJVÁRY BÉLA.

Minden rész külön csinos vászonkötésben 2 korona. A két rész egy erős félbőrötésben ... 4 korona.

Horvát-Magyar és Magyar-Horvát Szótár.
Szerkesztette: MARGALITS EDE.

Ára csinos vászonkötésben ... 2 korona.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Péntek, 1902. október hó 24-én.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. október hó 24-én.
Előszór:

Kurucok Párisban.

Történelmi vígjáték 3 felvonásban. Irta Bereczik Árpád.

Személyek:			
Kékényesdy Gyenes	Ilosvay	Gabányi	
Zsófi Ligeti	Torcy	Nádai	
Kékényesdyné Rákosi	Pomponne	Alszegei	
Rákai Császár	Villandy	Paulayné	
Kiráy D. Deszsi	La Mothe	Domján	
Szentpéteri Ujházy	Livry	Rózsashegyi	
Baranyai Gái			

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. október hó 24-én.
Fedák Sári vendégfelléptével

Csákon szerzett vőlegény.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta Szigeti József.
Zenéjét szerzte: Serly Lajos.

Személyek:			
Csontai Béla	Balassa Góth	Trauer E. J.	Vendrei Kazaliczky
Észti Rostagni	Irmag	Tapolczi Szerey	
Ábrai Irén	Fedák Pethes	Futaki Ripacs	Hegedűs
Baranyai Olga	Nógrádi	Nefelejts Nikó	

NÉPSZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. október hó 24-én.
Casanova.

Regényes nagy operetta 3 felvonásban, előjátékkal.
Irta Faragó Jenő. Zenéjét szerze Barna Izso.

Személyek:			
Casanova	Nyárai	Marina Heloise	Vizvári E. Dóry M.
A sátné Petrucchio	Szirmai	Pietro	Raskó Harmath I.
XIV. Lajos	Mózes	Barbarino Stella	
A sátné felesége	Marion	Napoleon	Kovács
Pompador	Lia	Küry Bakter	
Náthán	Delli	Pero Utcai táncosnő	Kápolnail.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. október hó 24-én.
A második házasság.

Bohóság 3 felvonásban. Irta Sylvane és Froyez.
Fordította Fái J. Béla.

Személyek:			
Bringuet Adrienne	Faragó Horváth	Le Canut Labigois	Szomori Mátrai
Laverton Marchal	Boross Ráthonyi	Florentine Françoise	Hajdu Almásy L.

URANIA SZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. október hó 24-én.
Angol élet.

Irta Ráth István.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

Király-utca 71. **RÉMI-MULATÓ.** Király-utca 71.
Rémi Tivadar, igazgató. Halimovici M., művezető.
Kezdeté 8 órakor

a páratlan sikert aratott műsornak.

Az igazgatóságunk sikerült pár napi rövid vendégjátékra, a világhírű délamerikai ének- és táncosnő **La belle et Celebre Heloise**

TITCOMB k. a.

megnyerni, első vendégfellépte ma, pénteken.

THE 4 NOISET

a világ legjobb mű- és verseny-körképviselői.

Georg Bonhairs-csoport

a Varieté-színpad legjobb és legnagyobb attrakciója

Pénténnyitást este 7 órakor. Nappali pénztár nyitva 10-14 és 3-5-ig.

Belpálygék elővételben 70 kr., kaphatók: tőzsde Andrásy-ut 28, tőzsde Erzsébet-körút 51. (fürdőpálya) és tőzsde Király u. 72.

Minden ünnep- és vasárnap 2 előadás a délután 4 órai előadás majdnem felhelyezéssel.

Az előadás után a tollkért-kávéházban Pécsi Hegedűs Gyula előzenekara hangverseny kezdettel reggel 5 óráig.

Legszébb könyvtár berendezés, havi 2-3 korona részletfizetésre:

Szépíródalom, szakművek bel- és külföldről: Cim **Kelemen Gyula, Budapest VII., Dob-utca 91. sz. II. em. 15.** levelezőlap elegendő.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	Vígyszínház	Népszínház	Magyar színház
Szombat	A lengyel zsidó A babatündér	Kurucok Párisba	A csákon szerzett vőlegény	Casanova	A második házasság
d. u. Vasárnap este		A vagyáros	Órnagy ur.	A falu rossza	Lotti ezredesi
		Kurucok Párisban	A csákon szerzett vőlegény	Casanova	

Kávé és tea

közvetlenül a termelőtől a fogyasztónak.

Legfinomabb és legolcsóbb - Kuntz testvérek - vásárlás -

22 saját fiók. Számos raktár a vidéken.
— Budapest, Fűrdő-utca 9. —

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.

Még csak néhány napig: **Egger-Rieser**

Egger-Rieser

titroll együttes.

Fukushimas

japán akrobaták és a nagy program.

Minden este: **Tarka Színpad**

(A második égy, énekes bohózat).

Az előadás 8 órakor kezdődik.

A télidőben reggel 5 óráig **Vörös Elek** előzenekara hangversenyez.

Ekszernél

szébb, ha egy nő szép finom arccal és fehér kezekkel díszkedhetik és hogy ezt elérje, használjon „Fortuna” krémot, egy tégely ára 1 korona, és „Fortuna” szappant”, 1 doboz ára 80 fillér.

Kapható: **Schubert Arnold** „FORTUNA” gyógyszertárban Budapest, VII., Csengery- és Dob-utca sarkán.

E héten

140 cm. széles kosztüm-szövetek

Hymalaja csikos Zibelin 140 cm. széles mtrje 1.75 frt
Noppe Hopsacking 140 cm. széles mtrje 1.65 frt
Angol genre csikos kockás, mtrje 1.15 frt
 pelyhes és csomós kelmék) 2.50 frt/ig

Nagy választék Double Zibelin és Homespun-kelmékben belésméltali ruhákhoz

Kereskedők és női divatterem-tulajdonosok figyelmébe ajánlom, hogy szükségleteiket cégszemlékbe, mert bármily mennyiséget, meg a legkisebbet is en gros árakban szállgatom ki.

WEINER MÁTYÁS

női divat-áruháza

Budapest, VI., Andrásy-ut 3.

Az összes őszi és téli szövet-udjanságok mintáit és nagy mosófelme mintakönyvet ingyen és bérmentve küldöm.

Francia kosztüm-posztók dus mintagyűjteménye kívánaira szintén megküldetik.

Üzlethelyiség változás.

Értvezdek óta Bécsi-utca 3. sz. a. létező porcellán és majolika gyári raktáramat

ugyanazon ház sarokhelyiségébe (jelenleg Tottis és Kren) helyeztem át.

Hogy az átköltözés terhes munkáját némiképpen csökkentsem, összes árukészletemet **kiválóan olcsó áron árusítom el**, aludmat adva a nagykereskedők közönségnek, nem selejtes árut, hanem elsőrangú porcellán, majolikát, üveg-, dísz- és használati-tárgyakat mélyen lezállított áron beszerztem.

FISCHER EMIL

cs. és kir. udvari szállító

Budapest, IV., Bécsi-utca 3.

Magy. kir. államvasutak Üzletv. Szeged. 27821/902. szám.

Pályázati hirdmény

pályafenntartási fák szállítása iránt.

A magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetőjének a vonalai szükségleteinek fedezésére az 1902. évben szükséges pályafenntartási fák szállításának biztosítására oszonn nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1902. évi szükséglet, mely a tényleges megrendelés alkalmával még felmerülhet vagy lejelbithető, a következő: Erdői fonódieszka 28 m³ Jegenye fonódieszka 80 m³ Luc fonódieszka 62 m³ Szurkos fonódieszka 3 m³ Tölgyfa deszka 6 m³-ig 5 m³. Fekete szurkos fonóyfa 7 m³-ig 19 m³ Metszett jegenye fonóyfa 12 m. felől 43 m³ Metszett jegenye fonóyfa 12 m. ig 32 m³ Metszett szurkos fonóyfa 12 m. 23 m³. Faragott tölgyfa 396 m³. Szurkos fonóyfa 54 m³. Metszett léc puhafából 49.600 fm. Keritési oszlop tölgyfából 2360 db. Erdői fonóy palló 13 m³. Jegenye fonóy palló 43 m³. Luc fonóy palló 11 m³. Szurkos fonóy palló 38 m³. Tölgyfa palló 88 m³. Keritési rud tölgyfából 14600 fm. Keritési rud puhafából 1500 fm. Tölgyzárfa 29 m³. Puha szelészka 14 m³. Fedő zsinidő 47 cm. 34.000 db. Szurkos fonóy kocka 21000 db.

A fenti anyagok pontos méretei a részletes méretjegyzékben vannak felsorolva, mely mérőjegyzék, ajánlati és pályázati feltételek az alulirt üzletvezetőnél ingyen kaphatók, míg az általános és különleges szállítási feltételek csakis kézpénzfizetés ellenében a m. kir. államvasutak nyomtatványtárából (Budapest, VI. Andrásy-ut 73/75. sz. al.) 50, illetve 30 fillérvnyi áron szerezhető meg, illetve 20 fillér külön díj beklüldése mellett posta útján megküldetnek.

Az ajánlatok csakis a külön e célra szerkesztett ajánlati mintán teendők.

A szállításnál a következő feltételek irányadók: A szállítás a magy. kir. államvasutaknál érvényben levő a anyagok szállítására vonatkozó 122291/96. számú általános, valamint a pályafenntartási célokra szolgáló gömbölyű, faragott és metszett fák szállítására vonatkozó 143889/1901. számú különleges feltételek értelmében eszközözendő, mely feltételek a pályázati határidőig alulirt üzletvezetőség anyag- és leltárbeszerzési osztályánál, valamint a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségénél napoként a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Az invenkint 1 kor. magyar okmánybéllyelgell ellátott ajánlatot ezen alábbi külcimml:

„Ajánlati épületfák szállítása iránt 27821/902. sz. hoz” 1902. évi november hó 8-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének I. osztályához benyújtandó vagy posta útján beklüldendő.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségértékeknek megfelelő 50/0-0 készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapírokban f. é. nov. 7-iki déli 12 óráig a szegedi üzletv. gyűjtőpénztárára letéteendő, esetleg posta útján oda beklüldendő.

Szeged, 1902. okt. hó. Az üzletvezetőség

A mi bevált, az a jó. Azt mondja a példaszó A Hecht-Bankház szerezése B vált mindig évről-évre; Jól jár, a ki arra vigyáz: Legszerencsésebb a Hecht-Bankház.

HORSJEGYEK
melyek másutt el vannak zálogosítva, saját pénzzel váltom ki és azokra sokkal magasabb kölcsönt adnak olcsó kamattal, vagy megveszem a záloggyókat pontosan a napi áron és vissza-ügyanazokat csak egy havi adom a különbözött késszamban fizetnem ki, kérem a záloggyó beklüldését. **FLEISSIG SANDOR BANKHAZ** BUDAPEST, Erzsébet-körút 2.

A fecske.

Kedvesebb madár alig van a fecskénél. Nagyobb tiszteltben alig is részesebb más és a magyar nép bizonyos méleg szeretettel énekel a példakémben róla, hogy „Eresz alatt fészkel a fecske.” A fecskéről sok néphit kering és erősen meggyökeredzett az is a nép lelkében, hogy a fecske szerencsét hoz, mikor hosszas vándorlás után megjön hazájából, üljönva koszöntik — nagyok és gyermekek. Ép így üljönnek mindenütt, mint a szerencse hírnökének, azon osztálysorsjegyre is, melyet a Hecht Bankháztól küldenek, mert az is szerencsét hozhat házukra, fönyeremény alakában. Vasútkörút tehát osztálysorsjegyet a Hecht Bankháznál, a hol a legtöbb fönyereményt nyerték. Budapest, Fercenciek-ter 6. és Erzsébet-körút 32. Huzás november 20. és 21. Egész sorsjegy 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolczad 2 korona 50 fillér.

ESKÜDTÉK ÉS ESKÜDTBÍRÁK
FIGYELMÉBE!
Most, hogy az őszi esküdtési tárgyalások megkezdődtek, szinte nélkülözhetetlen tanácsadója minden polgárnak, akit esküdtékné kellnek, **K. MAGY SANDOR** postvédelmi törvény: **KÉZI KÖNYVE.**
Ara **60** fillér
Az Esküdték és Esküdtbírák Könyve, amely érhethető, röviden és mégis kimerítően felvilágosítja az esküdtet kötelességeiről és jogairól. A könyv, a mely a Magyar könyvtár 150-156. száma, megrendelhető a **Arany K. könyvkereskedésben** — Kiadja: **Lampel R. (Wodianer F. és Fial)** cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapest, VI., Andrásy-ut 21.

FÉRFI-,
fiu- és gyermek-ruhák
a legnagyobb választékban csak valódi angol és hazai szövetekből, saját műhelyemből a legújabb fazon szerint készítve, ajánlom szigoruan szabott olcsó árak mellett és pedig: **Téli kabátok, városi és utazóbundák, gazdasági kabátok szőrmebéllel vagy anélkül, Ulster felöltő, havelok, Raglán, férfi-öltönyök, gyermek- és fiu-costümek.**
Mértékzerinti rendelések pontosan és olcsón, valamint vidéki megrendelések is pontosan eszközöltetnek.
KELLER B. LIPÓT
Budapest, Károly-körút 10.
Ingeny bluz-, pongyola-, alj- és joupont
képes anyagokból küld kívánata
ZOLTÁN DEZSÓ
Budapest, Király-utca 80. szám.

Minden sz6 egyszeri beiktatasa nonpareille betukbol 4 fill. Vastagabb betukbol 8 filler.

HIRTETÉSEK

A hirdetesekro díjmentesen ad felvilágositást a kiadohivatal Jozsef-kort 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válasza szükséges belyeget kell mellékelni.

Tudakozásokról a hirdetés számát a kiadohivattal mindig közölni kell.

Apró hirdetések... Breuer nérek... Deutch Miksán...

Doktor... Intelligens, a kereskedelmi... Fűszerkereskedés...

17 éves... Intelligens, a kereskedelmi... Hegedűtanító...

Téli kabát... Felöltő... Ferenec József kabát...

Mielőtt... főr. és nagy gyermekruhát rendel...

Ügynökök... kiter sorozatok részleteit...

Magyar Könyvtár... Szerkesztő: Radó Antal...

Engelmann Mór... Goldner Jozsef... Goldgruber Mór...

Fiatal leány... ki kereskedelmi szakfolyamatot...

Fűszerkereskedés... Csinosan berendezett üzlet...

Látványosság... Keveset használt 4 szoba BUTOR

Sérvköltök... valódi angol rugóval egy oldalra...

Fleissig Sándor BANKHÁZ... Budapest, Erzsébet-kört 2.

Lampel R. (Wodianer F. és fia) ca. és kir. udv. könyvkereskedése...

Fischer J. D. IV. ker. Kávéház... Goldner Jozsef... Goldgruber Mór...

Kávéházban... vagy jobb vendéglóban keres egy csinos, fiatal és...

Hegedűtanító... alaposan tanít méréseket...

Betűtendő állások... Az összes magán és állami beütendő állások...

Sérvköltök... 1 teljes baroque házhoz...

Singer varrógépek... miniszereiben konstruálta és...

Lampel R. (Wodianer F. és fia) ca. és kir. udv. könyvkereskedése...

Hasenstein és Vogler... Jambrikovits... Kernberg Rozália...

Angol, francia... tapasztalt nyelvtanár, ki tanármunkáit...

Tanárjelölt... r. kath. vallás, állást keres...

Kerekpár... néhány darab becsértől, de jókár...

Radványi L. Budapest, VI. Andrássy-út 15. és VII. Erzsébet-kört 36. Arjegyék ingyen.

A legjobb reuma-szesz... A dr. Weizsácz Káment. Ára 1 korona.

Lampel R. (Wodianer F. és fia) ca. és kir. udv. könyvkereskedése...

Leopold Gyula... Hossz Róbert... Mezei Antal...

Intelligens gyermekketlen család... gyermekekkel...

Boroshordók... használhat eladottnak, ugyanott...

Butorraktár... Szerecsen-utca 1. sz. 1. emelet, az Andrássy-út mellett.

Veszek... zalogházi cédulát régi arany ezüsfűrt briliánt és gyémánt árú...

FRIED A. órák és ékszerész Kerepest-ut 2. szám.

Lampel R. (Wodianer F. és fia) ca. és kir. udv. könyvkereskedése...

Rohozsai Hanna... Szikráy Samu... Széchenyi Antal...

Correpetitornak... ajánlások szerény díjazásért...

Olcsó lakás... 3 nagy utcai szoba 2 abl. előszob...

Urasági butor... IV. Hajó-utca 16. (Sütő-utca sark)...

Pályázati hirdetmény... Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak...

Pályázati hirdetmény... Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak...

Lampel R. (Wodianer F. és fia) ca. és kir. udv. könyvkereskedése...

Szabóné... Bécsei szabóné... Boroshordók...

Szabóné... Gyere, a legkiválóbbakból tolt...

Butorok... rendkívül alkalni vetelekből...

Középiskolai... tanárjelölt előzetes házioktatást...

Pályázati hirdetmény... A magy. kir. államvasutak igazgatósága...

Pályázati hirdetmény... A magy. kir. államvasutak igazgatósága...

Lampel R. (Wodianer F. és fia) ca. és kir. udv. könyvkereskedése...

Schödl Gyula... Tenczer Gyula... Toldi Lajos...

Hónapos szoba... szép berendezéssel és kőbőrpár...

Butorok... Készpénzkölcsön... kölcsönre azonnal, hivatalos...

Pályázati hirdetmény... A magy. kir. államvasutak igazgatósága...

Pályázati hirdetmény... A magy. kir. államvasutak igazgatósága...

Pályázati hirdetmény... A magy. kir. államvasutak igazgatósága...

Lampel R. (Wodianer F. és fia) ca. és kir. udv. könyvkereskedése...

Szabóné... Bécsei szabóné... Boroshordók... Privát kutató...

Szabóné... Gyere, a legkiválóbbakból tolt...

Butorok... Készpénzkölcsön... kölcsönre azonnal, hivatalos...

Pályázati hirdetmény... A magy. kir. államvasutak igazgatósága...

Pályázati hirdetmény... A magy. kir. államvasutak igazgatósága...

Pályázati hirdetmény... A magy. kir. államvasutak igazgatósága...

Lampel R. (Wodianer F. és fia) ca. és kir. udv. könyvkereskedése...

Edes... Margit... Kereslet... Államvasuti...

Edes... aranyos angolul. Hibát volt...

Privát kutató... (Hilmeszt megbízhatóság)...

Pályázati hirdetmény... A magy. kir. államvasutak igazgatósága...

Pályázati hirdetmény... A magy. kir. államvasutak igazgatósága...

Pályázati hirdetmény... A magy. kir. államvasutak igazgatósága...

Lampel R. (Wodianer F. és fia) ca. és kir. udv. könyvkereskedése...

Margit... Kereslet... Államvasuti... Fődráznó...

Margit... Tudást emelget. Jódvőre vonatkozálag fontos ügyben kolléga keresett.

Fődráznó... rendkívül Gyere, ismeretesen hiányában...

Pályázati hirdetmény... A magy. kir. államvasutak igazgatósága...

Pályázati hirdetmény... A magy. kir. államvasutak igazgatósága...

Pályázati hirdetmény... A magy. kir. államvasutak igazgatósága...

Lampel R. (Wodianer F. és fia) ca. és kir. udv. könyvkereskedése...

Okli. Ir. fess és csinos urilány, szörény igényekkel...

Okli. Ir. esztét több évi gyakorlati bíró nevelés...

Használt férőruhák... legmagasabb árban vevés Weisz Lipót...

Pályázati hirdetmény... A magy. kir. államvasutak igazgatósága...

Pályázati hirdetmény... A magy. kir. államvasutak igazgatósága...

Pályázati hirdetmény... A magy. kir. államvasutak igazgatósága...

Lampel R. (Wodianer F. és fia) ca. és kir. udv. könyvkereskedése...

Okli. Ir. fess és csinos urilány, szörény igényekkel...

Okli. Ir. esztét több évi gyakorlati bíró nevelés...

Használt férőruhák... legmagasabb árban vevés Weisz Lipót...

Pályázati hirdetmény... A magy. kir. államvasutak igazgatósága...

Pályázati hirdetmény... A magy. kir. államvasutak igazgatósága...

Pályázati hirdetmény... A magy. kir. államvasutak igazgatósága...

Lampel R. (Wodianer F. és fia) ca. és kir. udv. könyvkereskedése...